

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИДА ЙИРИК ФАРМАЦЕВТИКА КЛАСТЕРИ ҚУРИЛИШИГА СТАРТ БЕРИЛДИ

17 апрель куни Тошкент вилояти Зангиота туманида **"Tashkent Pharma Park"** инновацион илмий-ишлаб чиқариш фармацевтика кластери қурилишини бошлашга бағишланган маросим бўлиб ўтди.

Унда видеоконференцалоқа орқали Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев иштирок этди.

Коронавирус пандемияси туфайли жaxon иқтисодий инқирози кузатилаётган бугунги кунда мамлакатимизда тиббиёт тизимини ривожлантириш, аҳолини сифатли дори-дармон маҳсулотлари билан таъминлашга қаратилган йирик лойиҳаларга қўл урилмоқда. Президентимиз ташаббуси билан амалга оширилаётган бундай тўғри ва тезкор чоралар корона-вирус оқибатида юзага келиши мумкин бўлган хавф-хатарларнинг барвақт олдини олиш ва уни бартараф этишда муҳим аҳамият касб этади.

"Tashkent Pharma Park" инновацион фармацевтика кластери қурилишининг бошланиши шу жиҳатдан тарихий воқеа бўлди.

Маълумки, рақамли тиббиёт, телемедицина, тиббиёт соҳасида кадрлар тайёрлаш ва малакасини ошириш, корейлик шифокорлар иштирокида юртимиз аҳолисини юқори малакали тиббий кўриқдан ўтказиш Ўзбекистон — Жанубий Корея ҳамкорлигининг муҳим йўналишини ташкил этади. "Tashkent Pharma Park" инновацион кластери барпо этиш мақсадига тиббиёт ва фармацевтика соҳасидаги улкан лойиҳа бўлиб, уни бошлашга Корея Республикаси Президенти Мун Чжэ Иннинг 2019 йил 18-21 апрель кунлари мамлакатимизга давлат ташрифи чоғида келишилган эди.

Келишувга мувофиқ, мамлакатимиз фармацевтика тармоғида ўқув, илмий-тадқиқот салоҳиятини ривожлантириш тизимини шакллантириш, энг яхши хорижий ўқув дастурлари асосида фармацевтика соҳасида кадрлар тайёрлаш, юқори технологияли янги ишлаб чиқаришларни йўлга қўйиш каби мақсадлар кўзда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг жорий йил январь ойида қабул қилинган қарори билан инновацион кластери ташкил этиш бўйича концепция ва амалий чора-тадбирлар режаси тасдиқланди. Ушбу мақсадда Зангиота туманида жами 79 гектарлик ер майдони ажратилди. Бу ерда 14 та инвестицион лойиҳани амалга

ошириш орқали Марказий Осиё минтақасида ягона замонавий фармацевтика кластери ҳамда 1700 дан ортиқ янги иш ўрни яратиш мўлжалланган.

Телемулоқот чоғида давлатимиз раҳбари бу ерда инновацион ва юқори сифат кўрсаткичларига эга бўлган дори-дармонлар, тиббий маҳсулот ва техник воситалар ишлаб чиқариш, аҳолининг бу борадаги талаб ва эҳтиёжларини таъминлаш, замонавий кадрлар тайёрлаш, шунингдек, мамлакатимизда фармацевтика соҳасини янада ривожлантириш, самарали инфратузилма яратишга қаратилган лойиҳани муваффақиятли амалга ошириш бўйича бошланган ишлар ва режалар билан танилди.

Умумий қиймати 279 миллион долларга тенг кластер технопарк ва sanoat зонасидан иборат бўлади. Технопарк ҳудудида академик, илмий ҳамда дори-дармонлар ишлаб чиқарадиган секторлар жойлашади. Хусусан, бу ерда Фармацевтика техник университети ташкил этиш режалаштирилган.

Sanoat зонасида етакчи фармацевтика компанияларининг инновацион дори воситалари ишлаб чиқариш майдонлари барпо этилади.

Келгусида бу ерда чет эл клиникалари, тиббиёт марказларини очиш, кластернинг инфратузилмаларини янада ривожлантириш режалаштирилмоқда.

Корея Республикаси Эксимбанкнинг Иқтисодий тараққиёт ҳамкорлик фонди билан 136 миллион АҚШ доллари миқдоридagi узок муддатли кредит ёрдамида кластернинг илмий ва таълим тузилмаларини молиялаштириш ҳақида келишувга эришилди.

"Tashkent Pharma Park" инновацион илмий-ишлаб чиқариш фармацевтика кластери Хомийлик кенгаши ҳамда ривожлантириш дирекцияси тузилди. Унинг фаолиятини Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлиги амалга оширади.

Пандемия шароитида дунёнинг қўллаб-маълуматларида жиддий қийинчиликлар кузатилаётган бир вақтда мамлакатимизда бундай йирик лойиҳанинг бошланиши халқимиз саломатлигини асраш билан бирга

sanoatнинг узлуқсиз фаолиятини таъминлашга хизмат қилади.

— Сўнгги йилларда мамлакатимизда тиббиёт соҳасига қаратилаётган эътиборни, айниқса, пандемияга қарши кураш борасидаги ижобий натижаларимизни халқимиз сезаяпти. Албатта, ҳозирги шароитда энг катта масала — сифатли дори-дармон ишлаб чиқариш. Бугун маҳаллий дори-дармон маҳсулотлари ички бозорни бор-йўғи 20 фоиз таъминлайпти. Шунинг билан олиб, соҳага мутлақо бошқача эътибор бериш мақсадида йил бошида фармацевтика кластери ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилган эдик. Яқинда Корея Республикаси Президенти билан телефон орқали мулоқот чоғида ҳам бу борадаги амалий ишларни гаплашиб олдик. Фармацевтика соҳасига ички бозоримизни таъминлаш нуктаи назаридан катта силкиш қилмасак, ахвол оғир бўлишини дунёдаги ҳозирги вазият қўрсатиб турибди, — деди Шавкат Мирзиёев.

Дарҳақиқат, бугун коронавирус туфайли дунёда дори-дармон ва тиббий буюмлар танқислиги юзага келди. Мамлакатимизда амалга оширилаётган мазкур лойиҳа замонавий, талаб юқори, экспортбон дори-дармонлар ва тиббий ускуналар ишлаб чиқаришни кенгайтиришни назарда тутди.

Маълумки, Тошкент фармацевтика институтининг кадрлар тайёрлаш, илмий соҳага, ўқув муассасасининг ускуналар билан таъминланганлик даражаси бугунги замонга мос эмас. Фармацевтика кластерида ташкил этиладиган янги университетда дори воситалари, тиббиёт маҳсулотлари ва техникалар, косметология ва бошқа ашёлар ишлаб чиқариш соҳасида халқаро таълим стандартлари даражасидаги юқори малакали кадрлар тайёрланади.

Технопарк ҳудудида университетнинг ўқув лаборатория бинолари, талабалар, ўқитувчилар ва чет эллик мутахассислар учун турар жойлар, симпозиум маркази, мехмонхона, спорт-соғломлаштириш мажмуаси, тадқиқот ва тиббиёт, фармакология марказлари, фармацевтика маҳсулотлари экспор-тизаси давлат маркази жойлашади.

Шунингдек, sanoat зонасида Корея, Чехия ва Украинанинг етакчи фармацевтика компаниялари томонидан қиймати 80 миллион доллар бўлган инвестиция лойиҳалари амалга оширилади.

Президентимиз ушбу кластер мамлакатимиз тиббиёт ва фармацевтика соҳаларида муҳим лойиҳа эканига алоҳида эътибор қаратиб, уни ўз вақтида, сифатли қуриб битказиш юзасидан топшириқлар берди. Қурилиш майдонида бўлиб турган муваффақиятли ишга тушириш учун барча чоралар қўрилганини маълум қилди.

Шундан сўнг давлатимиз раҳбари қурилишни бошлашга рухсат берди.

— Бугун мамлакатимиз фармацевтика соҳаси учун тарихий кун. Президентимиз фармацевтика соҳаси ривожига катта эътибор қаратапти. Ушбу кластер бу борадаги ишларда юқори натижаларга эришиш имконини беради. Айниқса, бу ерда малакали кадрлар тайёрлаш, олимларимизнинг кашфиётлари асосида янги турдаги дори воситаларини ишлаб чиқариш кўзда тутилган маҳаллий фармацевтика sanoatининг жaxon бозорига чиқишига кенг йўл очади, — деди Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлиги директори Сардор Қориев.

— Коронавирус туфайли дунёда мураккаб вазият ҳукмрон бўлишига қарамай, Корея Республикаси ва Ўзбекистон тиббиёт соҳасидаги ўзаро ҳамкорлиқни мустаҳкамлаш учун бор имкониятни ишга солмоқда. Мазкур лойиҳа Ўзбекистон фармацевтика тармоғини тараққиёт эттиришга хизмат қилади. Утган йили Корея Республикаси Президентининг юртингизга ташрифи давомида бу борада ахдлашувга эришилган эди. Бугун мазкур лойиҳа мамлакатларимиз ҳамкорлигининг рамзига айланди, — деди Корея Эксимбанкнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Чо Инго.

Ҳеч шубҳасиз, ташкил этилаётган ушбу кластер соҳада ўзига хос биринчи "илмий шахарча" бўлиб, у бутун тармоқ учун мустаҳкам пойдевор яратади. Унда халқаро тажрибани кенг қўллаш, хориждан инвестициялар ва илгор илмий ишланмаларни жалб қилиш, инновацион ечимлар ва юксак технологияларни жорий этиш йўли билан юртимизда фармацевтика ривожини мутлақо янги bosқичга олиб чиқилади.

Матназар ЭЛМУРОДОВ,
ЎЗА мухбири

ПАНДЕМИЯГА ҚАРШИ ҚУРАШИШ БЎЙИЧА ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИКНИ КУЧАЙТИРИШ МАСАЛАЛАРИ КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 17 апрель куни коронавирус пандемиясига қарши курашишда халқаро молия институтлари билан ҳамкорлиқни кучайтириш масалалари муҳокамасига бағишланган йиғилиш ўтказди.

Жорий йилда халқаро ва хорижий молия институтлари томонидан йўналтирилган 2,7 миллиард долларни ўзлаштириш режалаштирилган. Уларнинг асосий қисми Осиё тараққиёт банки, Жаҳон банки ва Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги (JICA) ҳиссасига тўғри келади.

Ҳозирги вазиятдан келиб чиқиб, амалдаги лойиҳаларни оптимallasштирилган ҳолда, маблаглар биринчи ўринда тиббиёт соҳасига йўналтирилмоқда. Халқаро ташиқлотлар бу борада мамлакатимизга кўмаклашиш ва маблаг ажратишга тайёр эканини билдирмоқда.

Йиғилишда халқаро молия институтлари пандемия билан кураш учун соғлиқни сақлаш соҳасига ажратадиган 277 миллион доллар миқдоридagi маблагларни тез фурсатларда ва самарали ўзлаштириш лозимлиги таъкидланди.

Испом тараққиёт банки билан келишиб, Тошкент вилояти Зангиота туманида қурилаётган шифохона ва Юқори Чирчиқ туманидаги карантин ҳудудини замонавий тиббий техникалар билан жиҳозлаш бўйича топшириқлар берилди.

Соғлиқни сақлаш вазирлигига бирламчи ва тиббий ёрдам лойиҳалари доирасида Осиё тараққиёт банки ҳамда Жаҳон банкнинг 30 миллион доллар маблаг эвазига ўлкани сунъий вентиляция қилувчи 2 минг 300 та аппарат ва бошқа ускуналар сотиб олиш вазифаси қўйилди.

Осиё инфратузилма инвестициялари банки ва Жаҳон банкдан қўшимча маблаглар жалб этиб, тиббий ва ижтимоий соҳаларга йўналтириш бўйича кўрсатма берилди.

Пандемия шароитида тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-қувватлаш учун 700 миллион доллар жалб қилиш кўзда тутилмоқда.

Давлатимиз раҳбари бу маблагларни, биринчи навбатда, мева-сабзавотчилик, озиқ-овқат sanoati ва экспортни рағбатлантиришга йўналтириш зарурлигини таъкидлади.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг жорий йил 19 мартдаги фармонида кўра, Инқирозга қарши курашиш жағрамаси ташкил этилган эди. Мазкур фонддан инфратузилма ва коммунал хўжалиги соҳасидаги лойиҳаларни қўллаб-қувватлаш учун қўшимча равишда 3,6 триллион сўм ажратилиш кўзда тутилган.

Йиғилишда шу масалага ҳам алоҳида эътибор қаратилиб, мутаасаддиларга тегишли кўрсатмалар берилди.

Коронавирус пандемиясига қарши курашиш чора-тадбирлари учун донор ташиқлотлар билан қўшимча грант келишувлари имзолаш муҳимлиги қайд этилди.

Халқаро молия институтлари маблагларини жалб қилишни жадаллаштириш ва ўз вақтида ўзлаштириш бўйича вазифалар белгиланди.

ЎЗА

Муносабат

Жамият — ислохотлар ташаббускори

Президентимиз томонидан халқаро ва маҳаллий экспертлар тарихий ҳужжат дея эътироф этаётган "Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Жамоатчилик палатасини ташкил этиш тўғрисида"ги фармон имзоланди. Албатта, ушбу институтнинг ташкил этилиши мамлакатимизнинг янада барқарор тараққиёт этишига хизмат қилади. Сийosatшунос Азизбек Мақсудов билан суҳбатимиз Жамоатчилик палатаси зиммасидаги вазифаларга бағишланди.

— Айтнинг-чи, ушбу фармоннинг қабул қилинишидан, асосан, қандай мақсад кўзда тутилган ва унга нима туртки бўлди, деб ҳисоблайсиз?

— Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев Президент этиб сайланган кундан мамлакатимизда барча соҳа ва тизимларда "Янги Ўзбекистонни буюк ва меҳнатсевар халқимиз билан биргаликда барпо этамиз" тамойили асосида мутлақо янги муҳит яратила бошланди. Яъни инсоннинг ҳуқуқ ва эркинликлари юксак қадрият сифатида тан олинadиган Янги Ўзбекистонни яратиш борасида мисли қўрилмаган ислохотларга

қилишилди. Мазкур ислохотларни ўзаро боғлаб турувчи асосий гоғлар сирасига эса "Жамият — ислохотлар ташаббускори" каби янги гоғлар ҳам қиради.

Сир эмаски, Янги Ўзбекистонни барпо этиш учун, энг аввало, давлат ва жамият қурилиши тизимини такомиллаштиришдек устувор йўналишларга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Хусусан, мамлакатимиз ҳаётида биринчи марта Ўзбекистон Республикаси Президентининг парламентга мурожаатномаси институти жорий этилди.

Давоми 2-бетда

Бугуннинг гапи

Билдирилган ишонч юксак марраларга қанот бўлади!

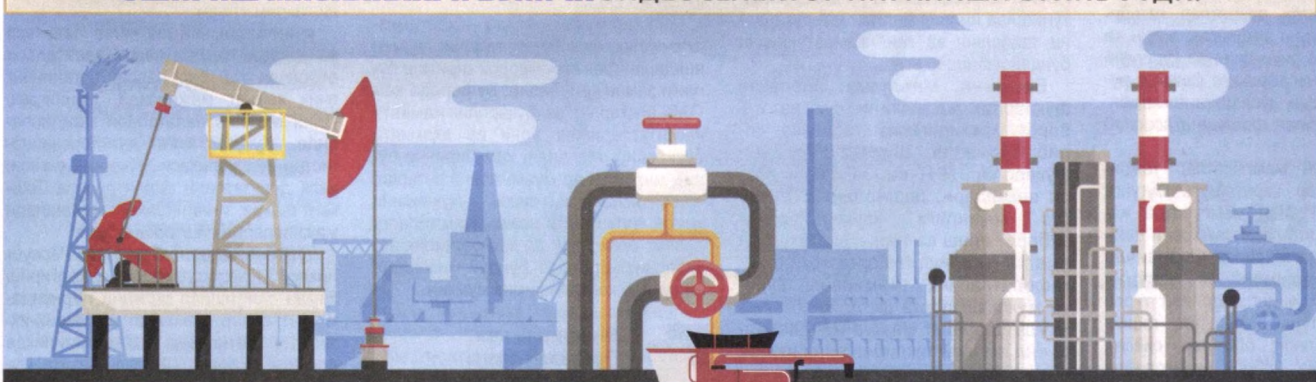
Гулчеҳра РИХСИЕВА,
Тошкент давлат шарқшунослик университети ректори, филология фанлари номзоди, доцент

XXI асрда Шарқнинг дунёдаги энг муҳим нуқтага айланиб бораётгани, геосиёсий жараёнлар, иқтисодий-сиёсий муносабатларда жаҳонда ўзига хос ўрин эгаллаётгани ҳеч биримизга сир эмас. Бу жараёнда шарқ мамлакатларини ҳар томонлама ўрганиб, илмий тадқиқ этиш ёш тадқиқотчиларимиз учун муҳим аҳамиятга эга.

Давоми 4-бетда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ РАИСЛИГИДА 16 АПРЕЛЬ КУНИ КИМЁ, АГРОТЕХНИКА ВА АВТОМОБИЛЬ САНОАТИ КОРХОНАЛАРИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ СЎРЪАТЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШ ҲАМДА ЯНГИ ЛОЙИҲАЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШ МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА ВИДЕОСЕЛЕКТОР ЙИГИЛИШИ БЎЛИБ ЎТДИ.

Халқаро валюта жамғармаси ҳисоботида маълум қилинишича, бу йил жaxon иқтисодиёти кўрсаткичлари камида 3 ФОИЗГА ПАСАЙИШИ КУТИЛЯПТИ.

Муаммоларни кундалик ҳал қилиш учун Президент Администрацияси, ҳукумат, вазирлик ва идоралар раҳбарлари 128 ТА ЙИРИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИГА БИРИКТИРИЛГАН.

КИМЁ САНОАТИДА 9 ТРИЛЛИОН СЎМЛИК МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА 280 МИЛЛИОН ДОЛЛАРЛИК ЭКСПОРТ РЕЖАЛАШТИРИЛГАН. Бунга эришиш учун "Ўзкимёсаноат" акциядорлик жамияти тармоқдаги корхоналар фаолиятига кўмаклашиб, талаб юқори бўлган МАҲСУЛОТЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАЖМИНИ ОШИРАДИ.

БИР ОЙДА "НАВОИЙАЗОТ" АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИДАГИ ПОЛИВИНИЛХЛОРИД корхонаси қуввати **90 ФОИЗГА ЕТКАЗИЛАДИ.** АЗОТ КИСЛОТАСИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЛОЙИҲАСИ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПИРИЛАДИ.

Ҳозирги эпидемиологик вазият боис, тозалаш ва ДЕЗИНФЕКЦИЯ воситаларига талаб ошган. Хусусан, қўшни давлатлардан **2 МИНГ ТОННА ГИПОХЛОРИТГА БУЮРТМА КЕЛИБ ТУШГАН.** Шунингдек, тоғ-кон металлургия sanoati учун муҳим бўлган **ЦИАНИД ТУЗЛАРИГА ҲАМ ЭҲТИЁЖ ОРТМОҚДА.**

ФЕРМЕР ВА ДЕҲҚОНЛАРГА бу борада **КРЕДИТ ИМТИЁЗЛАРИ БЕРИЛАДИ.** "ЎЗАГРОТЕХСАНОАТХОЛДИНГ" компаниясига қишлоқ хўжалиги техникаларини **ЭЛЕКТРОН БУЮРТМА АСОСИДА СОТИШ** ТИЗИМИ ЖОРИЙ ЭТИЛАДИ.

Пахта теримини механизациялаш жадаллаштирилади, **ЖОРИЙ ЙИЛ СЕНТЯБРГАЧА** жойларга камида **1 000 ТА** ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАСИ ЕТКАЗИБ БЕРИЛАДИ.

БАРЧА ҲУДУДЛАРДА СЕРВИС МАРКАЗЛАРИ ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ.

Мамлакатимизда **ЭҲТИЁТ ВА БУТЛОВЧИ ҚИСМЛАР БОЗОРИ 500 МИЛЛИОН ДОЛЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТАДИ.** МАҲАЛЛИЙ МАҲСУЛОТЛАРНИНГ ундаги **УЛУШИ** эса, **АТИГИ 9 ФОИЗ.**

"ЎЗАВТОСАНОАТ" акциядорлик жамияти **ЖОРИЙ ЙИЛ ЯКУНИГА ҚАДАР 300 ТУРДАГИ ИМПОРТ БУТЛОВЧИ ҚИСМЛАРНИ ЎЗЛАШТИРИБ, ХОРИЖНИКИДЕК СИФАТЛИ ИШЛАБ ЧИҚАРАДИ.** Автомобилларнинг янги моделлари ишлаб чиқилиб, **АВТОКРЕДИТ БЕРАЁТГАН ТИЖОРAT БАНКЛАРИ РАҒБАТЛАНТИРИЛАДИ.**

"SamAuto" ва "MAN" заводларида махсус техникалар ишлаб чиқаришни кенгайтириш, аграр тармоқда талаб қузатилаётган янги турларни ўзлаштириш яхши самара бериши таъкидланди.

АВТОСАНОАТ МАҲСУЛОТЛАРИ ЭКСПОРТИ ОШИРИЛАДИ.

ЖАМИЯТ — ИСЛОХОТЛАР ТАШАББУСКОРИ

Бошланиши 1-бетда

Унда “Халқ давлат органларига эмас, балки давлат органлари халққа хизмат қилиши керак” деган асосий тамойилни ҳаётга татбиқ этиш, халқ билан тизимли мулоқотни ўрнатиш, фуқаролар дардини тинглаш ва ҳал этиш каби масалаларга устувор вазифа сифатида қаралмоқда.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан ташкил этилган Президентнинг виртуал ва Халқ қабулхоналари хусусида ҳам ана шундай фикр билдириш мумкин. Халқ қабулхоналари фаолияти йўлга қўйилиши билан фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқини амалга ошириш имкони яратилганини таъкидлаш жоиз.

Халқ қабулхоналари орқали ҳар йили **1 миллиондан** зиёд аҳолининг дарди, ташвиш-муаммоларига ечим топилаётганини қайд қилиш лозим. Масалан, 2019 йили **880 мингдан** ортиқ муурожаатнинг **510 мингдан** зиёди ижобий ҳал этилгани ҳам “Халқ давлат органларига эмас, балки давлат органлари халққа хизмат қилиши керак” тамойилининг нақадар ҳаётий эканини тасдиқлаб турибди.

Умуман, қўллаб-қувватлаш ва идораларни айланиб ўтиб, фуқароларнинг шикоят ва тақлифларини тўғридан-тўғри қабул қиладиган ва Президентга етказадиган ушбу тизимнинг яратилиши халқдан узоқлашиб қолган айрим раҳбарларни ўз фаолиятини қайта кўриб чиқишга, халқнинг турмуш шароити билан қизиқишга, керак бўлса, қарорлар қабул қилишда улар билан ҳисоблашишга, юқоридаги тамойил асосида иш юритишга мажбур қилди, десам муболаға бўлмайди.

Натижада иқтисодиёт соҳасида ижтимоий йўналтирилган ҳақиқий бозор муносабатларини жорий этиш, тадбиркорлик, хусусий мулк ривожига кенг йўл очиб бериш масалаларига биринчи даражали аҳамият берилмоқда. Янги иш ўринлари яратиш, замонавий уй-жойлар, йўл ва кўприклар, болалар боғчалари, мактаблар ва олий ўқув юртилари, шифохоналар, маданият ва санъат, спорт масканларини барпо этиш, бир сўз билан айтганда, ҳалқимизнинг ҳаёт обод ва фаровон бўлишига эришиш, уни рози қилиш барча бўғиндаги раҳбар ва мутасаддиларнинг фаолият мезонига айланмоқда.

Иккинчи томондан, Халқ қабулхоналарига, жумладан, иқтисодиёт, молия, соғлиқни сақлаш, ички ишлар органлари, суд-ҳуқуқ масалалари, коммунал хўжалиги ҳамда қурилиш соҳаларини тубдан янгилаш, шунингдек, тадбиркорлик, хусусий мулк ривожига кенг йўл очиб бериш бўйича минглаб тақлиф ва ташаббуслар келиб тушди. Уларни ўрганиш ва таҳлил қилиш натижалари эса ўз ечимини йиллар давомида қутиб турган бир қатор муҳим соҳаларда туб ўзгариш ва ислохотлар ўтказишни талаб этди. Бу жараён **халқимизнинг том маънода ислохотлар ташаббускорига айланиб бораётганини** кўрсатади.

Энди Президент томонидан имзоланган янги фармоннинг туб мақсадига тўхталасак. Бунда, энг аввало, қуйидаги тўртта устувор йўналиш белгиланганини кўриш мумкин:

- “Жамият — ислохотлар ташаббускор” деган янги гоани амалда рўёбга чиқариш, аҳолининг жамият ва давлат ишларини бошқаришдаги иштироки қўламини янада кенгайтириш;
- БМТ томонидан белгиланган Барқарор ривожланиш мақсадларига эришиш;
- фуқаролар, жамият ва давлатнинг ўзаро ҳамкорлигини ўрнатиш;
- давлат органлари ва муассасалари фаолияти устидан жамоатчилик назоратини кучайтириш.

— **Жамоатчилик палатасини нега айнан Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурида тузиш белгиланди?**

— Яна бир бор таъкидлайман, биз қураётган Янги Ўзбекистоннинг муҳим жиҳати — бу аҳолини, фуқаролик жамияти институтларини мамлакатни ҳар томонлама ривожлантириш жараёнарига фаол жалб қилиш, яъни жамиятнинг юртимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг реал ташаббускорига айлантиришдир.

Хорижий тажрибанинг таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, бу каби ташкилотлар дунёнинг бир қатор ривожланган демократик давлатларида тузилган. Ҳар бир давлат бундай тузилмаларни ташкил этишда унинг ўзига хос хусусиятларидан, давлат ҳокимияти ва фуқаролик жамияти институтлари ўртасидаги ўзаро муносабатлари ва шароитларидан келиб чиқади.

Фикримча, ушбу тузилманинг айнан Президент ҳузурида ташкил этилишига бир неча асослар бор.

Биринчи. Жамоатчилик палатаси фаолиятига давлат органлари томонидан бўлиши мумкин бўлган тўсиқларни бартараф этиш. Бу, айниқса, Жамоатчилик палатаси барча соҳаларда жамоатчилик назоратининг яхлит ва самарали тизимини шакллантириш, жамоатчилик назоратининг “жамоатчилик муҳокамаси”, “жамоатчилик экспертизаси”, “жамоатчилик мониторинги” каби замонавий шакллари амалиётга татбиқ этишда яқиндан шугулланиши нуктаи назардан муҳимдир.

Иккинчи. Палата олдига қўйилган кенг қамровли масалаларнинг самарали ва муваффақиятли амалга оширилишини таъминлаш. Чунки Жамоатчилик палатаси бажариши лозим бўлган вазифалар доираси, алоҳида олинган ижро этувчи, қонун чиқарувчи ва суд ҳокимияти ваколатларидан ташқарига чиқишини инobat-га олишимиз лозим. Унинг фаолияти жамият ва давлат ҳаётининг барча жабҳалари, барқарор ривожлантириш, Конституция ва қонунларнинг устуворлиги тамойилларини таъминлаш ва ҳоказо масалаларни қамраб олади.

Учинчи. Жамоатчилик палатасини ташкил қилиш орқали адолатли фуқаролик жамияти шаклланишининг муҳим элементи бўлган вертикал ва горизонтал “жамоатчилик бошқаруви”нинг яхлит тизимини яратиш. Бунда республика миқёсидаги Жамоатчилик палатаси Президент ҳузурида ташкил этилаётган бўлса-да, ҳудудий жамоатчилик палаталари ҳудудий давлат идораларидан мустақил тузила билади.

Жамоатчилик палатаси ҳар бир давлат органидаги, шу жумладан, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари ҳузуридаги жамоатчилик назорати бўйича кенгашлар фаолиятини кучайтириш, услубий ва бошқа ёрдам кўрсатиш, шунингдек, ижтимоий шериклик институтини янада такомиллаштириш билан шугулланади.

Бунда шундай тартиб белгиланмоқдаки, Жамоатчилик палатаси ва минтақавий жамоат палаталари жамоат кенгашлари таркибини белгилашда иштирок этади, давлат ҳокимияти органлари эса ўзларининг фаолиятини улар билан яқин ҳамкорликда, нодавлат но-тихорат ташкилотларнинг мустақиллиги ва уларнинг фаолиятига аралашмаслик тамойилларига риоя қилган ҳолда амалга оширадilar.

— **“Жамият — ислохотлар ташаббускор”** гоёси тўғрисида кенгроқ маълумот бериб ўтсангиз. Бунда нима назарда тутиляпти?

— Бугунги янгиланиш ва ўзгаришлар биздан муаммолар масалаларини, соддароқ айтганда, халқ дарди ва муаммоларини тезкор ечишни талаб этмоқда. Ўзбекистонда бу борада ҳам самарали тизим яратилгани боис, Жаҳон банкининг ўтган йилги “**Давлат бошқаруви индикатори**” да мамлакатимиз 5 та кўрсаткич бўйича ўз ўрнини яхшилаб олди.

Аммо ҳали ечимини кутаётган масалалар кўп экани ҳеч кимга сир эмас. Бугун фуқаролар, айниқса, ёшларнинг ижобий ўзгаришларга бўлган талаби ортиб бормоқда. Бу эса мамлакат тараққиётини белгилловчи янги-янги гоёларни илгари суришни тақозо этмоқда.

Гарчи, Бош қонунимизда жамият ва давлат ҳаётининг энг муҳим масалалари халқ муҳокамасига тақдим этилиши каби қатор меъёрлар белгилаб қўйилган бўлса-да, лекан уларнинг барчаси ҳам ҳаётга татбиқ этиляпти, дея оламизми?

Ҳаёт ҳақиқати кўрсатяптики, қонунлар халқ ичидан чиқиб, жамиятнинг ўзи ташаббус кўрсата, давлат институтлари эса халқ назоратида бўлса, адолатли ва ҳуқуқий демократик давлат барпо этилади.

Мана бир мисол. Кейинги йилларда **4 мингга** яқин қонун ҳужжати лойиҳаси муҳокамасида кенг жамоатчиликдан **17 мингдан** зиёд тақлиф ва ташаббус келиб тушди. Улар асосида мингдан ортиқ ҳужжат қайта ишланганининг ўзиёқ “**Жамият — ислохотлар ташаббускори**” гоёси ислохотларнинг ажралмас бўлагига айлانганини кўрсатиб турибди.

Президентимиз таъбири билан айтганда, бу “жамоатчиликда алоҳида қизиқшй уйғотадиган ўта муҳим масалаларга доир қарорларни қабул қилишда жамоатчилик билан” маслаҳатлашиш зарурияти, “жамоатчилик маъқул деса — маъқул, номаъқул деса — номаъқул бўлади”, деган тамойил ҳаётга жорий этилаётганини ҳам кўрсатади.

— **Ушбу жараённинг аниқ ташкилий механизмларини нималарда кўриш мумкин?**

— Бунга, энг аввало, фуқароларнинг давлат ва жамият бошқарувидаги фаол иштироки орқалигина эришиш мумкин. Бунинг учун, **биринчидан**, давлат, фуқаролар, ННТ ва ОАВнинг мамлакатни ривожлантиришга қаратилган савй-ҳаракатларини бирлаштирувчи замонавий шаклдаги самарали мулоқот майдони мавжуд бўлиши зарур.

Иккинчидан, муҳим масалаларга доир қарорлар қабул қилишда жамоатчилик билан маслаҳатлар, жамоатчилик эшитувларини ўтказиш механизмларини яратиш талаб этилади.

Учинчидан, демократик ёки фуқаролик жамияти институтлари ва бошқа тузилмаларнинг самарали фаолияти учун **янги тизим** бўлиши шарт. Ривожланган давлатларда булар “тўртинчи ҳокимият”, “учинчи сектор” каби атаmalar билан номланади. Улар аҳолининг ҳаётий муаммоларига давлат идоралари эътиборини қаратиб, ўзларининг асослантирилган тақлифларини бериб борадилар.

Бир мисол. Айни пайтда юртимизда **10 мингдан** зиёд ННТ фаолият юритмоқда. Лекин, очиги, уларнинг жамият ҳаётига таъсири сезилмапти. Ваҳоланки, улар аҳолининг муайян бир қатлами манфаатларини ифодалаш ва ҳимоя қилиши, улар билан давлат ўртасида кўприк вазифасини ўташи керак. Аксарият ННТлар фаолияти расмийлашқандан иборат, холос.

Шу боис, **Жамоатчилик палатасининг ташкил этилиши** айнан ана шундай самарали ва натижадор тизимни яратишга хизмат қилади.

— **Яна бир янги ташкилот яратиш билан муаммолар ҳал бўлиб қолмайди-ку. Жамоатчилик палатасининг жамиятдаги ўрни нимадан иборат бўлиши керак, деб ҳисоблайсиз?**

— Аввало, Жамоатчилик палатасининг ташкил этилиши бугун яратилаётган, ривожланган давлатлар қаторидан муносиб ўрин эгаллаган, эркин ва фаровон, дунё учун очик ва қудратли Янги Ўзбекистон тарихига ўзининг муносиб ҳиссасини қўишига аминман. Руҳсатингиз билан фикримни асослаб берсам.

Ривожланган мамлакатлар тажрибасига эътибор қаратайлик. Бугунги кунда **70 дан** зиёд мамлакатда жамоатчилик палаталари самарали фаолият юритмоқда. Масалан, **Францияда Иқтисодий, ижтимоий ва экологик кенгаш** бўлиб, унинг аъзолари турли соҳа экспертлари, нодавлат ташкилотлар вакиллари, олимлар, сиёсат, фан ва маданият арбоблари, эколог ва журналистлардир.

Россиядаги Жамоатчилик палатаси эса жамият ва давлат ўртасида ўзига хос кўприк ва муҳокама майдони вазифасини бажармоқда. У мамлакатнинг сиёсий, иқтисодий суверенитетини, халқаро муносабатларда мамлакат манфаатларини ҳимоя қилишда “халқ дипломатияси” институтини имкониятларидан фойдаланиш, “**жамият — давлат — инсон**” муносабатларида инсон манфаатлари ва ҳуқуқларини ҳимоялашга қўмаклашувчи асосий воситага айланди.

Бундай мисолларни **Германия, Венгрия, Финляндия, Жанубий Корея** ва Япония каби ривожланган мамлакатлар тажрибасидан ҳам келтириш мумкин. Жамоатчилик палаталарининг тавсиялари одамлар фикрларини жамлаш, йўналтириш ва ифодалаш орқали парламент, ҳукумат ҳамда давлат раҳбари томонидан қабул қилинадиган қарорларга бевосита таъсир кўрсата олади.

Хорижий тажриба кўрсатмоқдаки, бирор-бир қонун Жамоатчилик палатасидаги “ноличчи ўқиш”, жамоатчилик муҳокамасисиз қабул қилинмайди. Энг муҳими, ушбу тузилма, **биринчидан**, “фуқароларнинг давлат органлари билан муносабатлари, ҳақ-ҳуқуқларини самарали ҳимоялашда аяқаланиб қолмасликларига”, **иккинчидан**, “қабул қилинаётган қарорлар аҳоли манфаатларига

қатъий мос келиши”, *учинчидан*, “қонун устуворлиги тамойилини ҳаётга татбиқ этиш, давлат ташкилотлари, айниқса, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари устидан кучли жамоатчилик назоратини ўрнатиш ва “пировардида мамлакатни демократия йўлидан барқарор илгарिलाб бориш”га хизмат қилмоқда. Жамоатчилик палатаси ҳудудлардаги тузилмалари биргаликда, яъни ҳамоханг ҳаракат қилади.

Биздаги Жамоатчилик палатаси ҳам Президент ҳузуридаги доимий фаолият юритувчи маслаҳат кенгаши сифатида тузилмоқда.

— **Жамоатчилик палатасининг асосий фаолият йўналишлари ҳақида нималар дея оласиз?**

— Сўхбатимиз аввалида таъкидлангандек, бир қатор салбий ҳолатлар ўзоқ йиллар давомида барқарор ривожланишимизга тўсиқ бўлиб келдики, уларни кенг жамоатчилик иштирокисиз, аҳолида фаол ва кучли фуқаролик позициясини шакллантирмай туриб бартараф этиб бўлмайди.

Шулардан келиб чиқиб, Жамоатчилик палатаси фаолиятининг асосий йўналишлари этиб қуйидагилар белгиланган:

Биринчи. Давлат, фуқаролар, фуқаролик жамияти институтларининг мамлакатни янада жадал ва ҳар томонлама ривожлантиришга қаратилган савй-ҳаракатларини бирлаштирувчи замонавий шаклдаги тизимли мулоқотини йўлга қўйиш.

Иккинчи. Аҳоли фикрини тизимли ўрганиб бориш, жойларда ва соҳаларда аҳолини, фуқаролик жамияти институтлари ҳамда жамоатчиликни ташвишлантираётган долзарб масалаларни муҳокама қилиш. Шунингдек, улар ечими бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти, Олий Мажлис палаталари ва ҳукуматга тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш бўйича тақлифлар кириштириб бориш.

Учинчи. Жамоатчилик назоратининг самарали тизимини шакллантириш, “жамоатчилик эшитувчи”, “жамоатчилик экспертизаси”, “жамоатчилик мониторинги” каби таъсирчан замонавий назорат шакллари амалиётга жорий этиш.

Тўртинчи. Фуқаролик жамияти институтларининг давлат органлари билан ҳамкорлиги даражаси, мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга қўшаётган ҳиссасини баҳоловчи кўрсаткичларни ишлаб чиқиш. Бундан мақсад — ушбу кўрсаткичлар асосида фуқаролик жамиятининг ҳолати ва ривожланиш тенденциялари тўғрисида йиллик миллий маърузаларни тайёрлаш ва кенг жамоатчиликни бундан хабардор этиш.

Бешинчи. Маълумки, адолатли фуқаролик жамиятини сўз ва ахборот эркинлигисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам фуқаролар, ННТ ва ОАВ воситалари вакиллари, блогерларни ОАВда сўз эркинлиги, фуқароларнинг ахборот олиш ва тарқатиш ҳуқуқини амалга ошириш, ахборот эркинлиги қафолатларини таъминлаш бўйича муҳокамаларга фаол жалб этиш ҳамда уларнинг мазкур масалаларга оид амалий тақлифларини ишлаб чиқиш.

Олтинчи. “Халқ дипломатияси” институтини ривожлантириш, жумладан, мамлакат ташқи сиёсатининг нуфузли халқаро рейтинглардаги ўрнини кўтаришда фуқаролик жамияти институтларининг имкониятларидан кенг фойдаланиш ҳамда хориждаги ватандошлар билан яқиндан алоқа-лар ўрнатиш, ННТларга ҳалққаро ҳамкорлиқни ривожлантиришда ёрдам кўрсатиш.

Еттинчи. БМТнинг Барқарор ривожланиш мақсадларига эришишда парламент, ҳукумат ва фуқаролик жамияти институтларининг амалий ва самарали ҳамкорлигини йўлга қўйиш ҳамда мазкур масала бўйича жамоатчилик эшитувларини ташкил этиш ва бошқалар Жамоатчилик палатасининг устувор вазифаси бўлади.

Ўйлайманки, вазифалар жуда тўғри қўйилган.

— **Сиз жамоатчилик эшитувчи, мониторинги, экспертизаси, ташаббуси каби масалаларга кўпроқ эътибор қаратяпсиз. Бунинг сабаби нимада?**

— Ушбу институтлар кучли жамоатчилик назоратининг самарали воситаларидан ҳисобланади. Айтинг-чи, бугун мамлакатимизнинг барқарор ривожига, асосан, қандай иллатлар тўсиқлик қилмоқда? Бу, шубҳасиз, коррупция.

Коррупция ҳар йили жаҳон иқтисодиётига ўртача 2,6 триллион доллар миқдорида зарар келтиряпти. Ўзбекистонда ҳам бу борада тизимли ишлар амалга оширилаётганига қарамай, қатор муҳим соҳаларда коррупция мавжудлигини кўряпмиз.

Айрим ижтимоий соҳаларда сарф қилинаётган харажатларнинг **25-30 фоизи** самарасиз сарфланаётгани аниқланган. Экспертлар давлат харидларини амалга ошириш тизими ҳалигача очик-ошкора эмаслигини таъкидламоқда.

Шу боис, Президентимиз томонидан олий таълим ва қурилиш тизимини “**коррупциясиз соҳа**”га айлантириш борасида концептуал фикрлар ўртага ташлангани бежиз эмас. Зеро, ушбу тизимлардаги савй-ҳаракатлар барча соҳа ва тизимларда ҳам коррупцияга қарши курашишга асос бўлади.

Бас, шундай экан, Президентимизнинг “Замонавий билимларни ўзлаштириш, чинакам маърифат ва юксак маданият эгаси бўлиш узлуксиз ҳаётий эҳтиёжга айланиши кераклиги”, “мактаб битирувчиларини олий таълим билан қамраб олиш даражасини келгусида 50-60 фоизга етказиш” борасидаги кўрсатмалари нақадар долзарб эканини доимо эътироф этишимиз лозим.

Энди бир саволга жавоб берайлик. Қани айтинг-чи, қайси бир давлат кенг жамоатчилик иштирокисиз ва жамоатчилик назоратини йўлга қўймасдан бу борада бирор натижага эришган?

Шу маънода, қабул қилинаётган қонулар ва давлат ҳамда ҳудудий дастурларнинг жамоат экспертизасидан ўтказилиши, улар ижроси устидан жамоатчилик мониторингини ўрнатиш ўта муҳим аҳамиятга молик бўлиб қолмоқда.

Хабарингиз бор, ўтган йилнинг ўзида ННТлар томонидан сўз ва матбуот эркинлигини таъминлаш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлиқни ривожлантириш ҳамда ижтимоий-иқтисодий соҳаларда қабул қилинган давлат дастурларининг ижроси юзасидан **700** дан ортиқ жамоатчилик мониторинги амалга оширилди. Натижадан бўйича эса давлат вакиллик органлари томонидан жамоатчилик эшитувлари ташкил этилиб, бу бўйича тегишли қарорлар ҳам қабул қилинди.

Яна бир муҳим масала — ҳаётимизга очиклик, ошкоралик тамойилларини янада кенгроқ ва чуқурроқ киритиш бугунги замон талабидир. Бу борада ҳам ОАВ, блогерлар ва фуқаролик жамияти институтларининг ўрни ва аҳамияти беҳиссидир. Масалан, ким биринчи бўлиб муҳожирлар муаммосини кўтарди, “снос” масаласи, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш каби нозик муаммоларга давлат органлари ва жамоатчилик эътиборини қаратди? Бундай мисолларни қўллаб келтиришимиз мумкин.

Шу ўринда яна Президентимиз Мурожаатномасига қайтсак. Унда мустақил **Ўзбекистон тарихида илк бор етарли дарамад манбаига эга бўлмаган аҳоли қатлами мавжудлиги ва “камбағалликни камайтириш” масаласининг долзарблигига эътибор қаратилди. Бу ерда 4-5 миллион фуқаронинг тақдир ҳақида гап кетмоқда. Шу маънода, Жамоатчилик палатаси ҳам бу борада ташаббус ва тақлифлари билан чиқиши қутилмоқда.**

— **Жамоатчилик палатаси аъзолари қимлардан иборат бўлади?**

— Авваламбор, Жамоатчилик палатаси жамоатчилик асосида ишлайдиган 50 нафар аъзодан иборат бўлишни таъкидлаш жоиз. У учта босқичда шаклланади.

Биринчи — Жамоатчилик палатасининг биринчи қисми — 18 нафар аъзоси Президент томонидан тайинланади. Уларнинг номзодлари давлат ва жамият ривожига, аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ошириш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш,

илм-фан, спорт, маданият, иқтисодиёт ривожига, соғлом ва баркамол авлодни вояга етказишга катта ҳисса қўшган, эл-орт эъзат-хурматига сазовор бўлган фуқаролар, ННТ ва ОАВ вакиллари орасидан танлаб олинади.

Иккинчи — Жамоатчилик палатасининг иккинчи қисми — 18 нафар аъзоси республика миқёсида фаолият кўрсатаётган ННТ, ОАВ ва кенг жамоатчилик вакиллари тақдим этган номзодлар орасидан танлов асосида Жамоатчилик палатаси қарорига асосан палата аъзوليғига қабул қилинади.

Учинчи — Жамоатчилик палатасининг учинчи қисми — қолган 14 нафар аъзоси — ҳудудий жамоатчилик палаталари вакиллари бўлиб, улар лавозими бўйича ҳудудий жамоатчилик палаталари раислари ҳисобланади.

Улар жойларда тузилаётган, ҳар бири жамоатчилик асосида ишлайдиган 21 нафар аъзодан ташкил топадиган ҳудудий жамоатчилик палаталарининг шаклланиши жараёнида аниқланади.

Бир пайтнинг ўзида ҳудудий жамоатчилик палаталари таркибининг ўзи жойларда ўтказиладиган жамоатчилик форумларида тавсия этилган ҳудудларда фаолият юритаётган ННТ, илмий доиралар, ОАВ ва кенг жамоатчилик вакилларида шакллантирилади.

Жамоатчилик палатаси аъзоларининг ваколат мuddати 3 йил бўлиб, ушбу ваколатлар, жамоатчилик палатасининг шаклланиши механизми, фаолият юритиш мuddатлари ҳам Франция, Россия ва Жанубий Корея каби мамлакатлар тажрибасига мос келади.

— **Жамоатчилик палатаси аъзолари қандай ваколатларга эга бўлади?**

Фармонда Жамоатчилик палатаси фаолиятини самарали ташкил этиш мақсадида бу масалага қуйидагича ёндашилган:

Биринчидан, парламент палаталари, ҳудудий вакиллик органларида Жамоатчилик палатаси ва ҳудудий жамоатчилик палаталари томонидан жамоатчилик учун долзарб бўлган масалалар юзасидан ўтказилган ўрганиш ва таҳлил натижаларини ҳар чоракда кўриб чиқиш амалиёти жорий этилиши; **иккинчидан**, Жамоатчилик палатаси ҳар йили Президент ва Олий Мажлис палаталарига фуқаролик жамиятининг ҳолати ва ривожланиш тенденциялари тўғрисида йиллик миллий маърузаларни тақдим этиши;

учинчидан, Жамоатчилик палатаси ва ҳудудий жамоатчилик палаталари аъзолари ҳар бир давлат органининг очик ҳайъат мажлисида, шунингдек, Олий Мажлис палаталари мажлисла-рида, “Ҳукумат соати”да, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳри, туман (шаҳар) кенгашлари мажлисларида иштирок этиши;

тўртинчидан, Ўзбекистон Республикаси Конституциясига ўзгартириш ҳамда тузатишлар киритиш тўғрисидаги тақлифлар, мамлакат ижтимоий-иқтисодий ҳаётига оид ва жамоатчилик алоҳида қизиқ

Кун мавзуси

“Нафъинг агар халққа бешакдурур...”

Нурбой ЖАББОРОВ,
Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети кафедра
мудир, филология фанлари доктори, профессор

Инсоният бутун таҳликали ва мураккаб вазият қаршида турибди. Қўринмас вабо, бир томондан, одамзодга қутилмаган қийинчиликлар келтираётган бўлса, иккинчи тарафдан, умумий хавфга қарши курашда дунё халқларининг ҳар қачонгидан ҳам яқинлашувига сабаб бўлаётир.

Мавжуд статистик маълумотлар таҳлили шундан дарак бераптики, хатардан холи бўлиш ва вазиятдан беталафот (ёки имкон даражасида камроқ талафот билан) чиқилиш ягона йўли — бирдамлик ва ўзаро оқибат.

Буюк мутафаккир аждодларимиз, айниқса, ҳазрат Алишер Навоийнинг бебаҳо асарлари бу борада нафақат халқимизга, балки бутун башариятга сабоқ бера олади. Жумладан, “Хамса”нинг бешинчи достони — “Сади Искандарий”да асар бош қаҳрамони Искандар раҳнамолигида кўз илғамас ёв — яънуж-маъжужлардан азият чеккан “гузарохи Русу диёри Фаранг” — гарбдан шимолга қадар бўлган турли миллатлар вакиллари офатдан ҳимояланиш учун яқдил ва иттифоқ бўлиб, мустақкам сарф — девор қурганлари воқеаси тасвирланади.

Улуғ бобоклонимизнинг валийлиги шундаки, достондаги мазкур ҳодиса талқини воситасида бугунги синови давларда ҳам дунё халқларини бирдамликка даъват этаётир. Президентимиз Шавкат Мирзиёев ана шу мураккаб вазият юзга келгандан бўён бир қанча хорижий ва қўшни давлатлар раҳбарлари билан ўзаро мулоқот қилиб, бошқа барча соҳалар қатори халқ саломатлигини асраш йўлида изчил ҳамкорлиқни йўлга қўётгани, натижада, коронавирус пандемиясига қарши бирдамликда курашиш юзасидан муайян амалий натижаларга эришилганлиги буюк мутафаккир гоёларига ҳар жиҳатдан ғамхонанг экани, айниқса, ҳайратланарлиқдир.

Ҳар доим эл-улус манфаатини ўйлаб яшаш... Бунинг учун, зарур бўлса, ақлу тафаккурини, молу дунёсини, жону жаҳонини бағишлаш — миллатимизнинг азалий фазилати. Буюк аждодларимиз умр мазмунини ана шунда деб билган. Инсон сув ва ҳавога қанчалик эҳтиёж сезса, ўзи мансуб халққа хизмат қилиш улар учун худди шундай ҳаётий зарурат ҳисобланган. Ҳазрат Алишер Навоийнинг мана бу мисралари шу ҳақда:

Халқ аро яхшироқ, дединг, кимдур?
Эшитиб, айла шубҳа рафъ андин,
Яхшироқ бил ани улус ароким,
Етса кўпрак улусқа наф андин.

Буюк мутафаккир фикрича, улусга кўпроқ наф етказиш — одамийликнинг муҳим шарти. Акс ҳолда, халқ аро яхши ном қозониб бўлмайди. Лекин бу осон юмуш эмаслиги ҳам аён. Одамзодда нафсу ҳаво, хирсу ҳавас деган туйғуллар ҳам бор. Улар ҳар қандай олижаноблик йўлига тўсик қўяди. Нафсу ҳаво инсон қалбидаги худбинлик ҳиссини кучайтиради, уни халққа фойда келтириш ниятидан қайтариш,

Саховатпешалик қудрати

Абдукарим АХМЕДОВ,
Сурхондарё вилояти қасаба уюшмалари
ташкилотлари бирлашмаси раиси, халқ депутатлари
Сурхондарё вилояти кенгаши депутати

Бошига тож кийган кичкина вирус дунё аҳлини уйига қамаб қўйди. У ҳеч кимни — бойни ҳам, камбағални ҳам, шохни ҳам, гадони ҳам аямаяпти. Албатта, ҳеч нарса боқий эмас, бу дардининг ҳам давоси топилади. Лекин айни пайтда дунё аҳли, жумладан, бизнинг халқимиз ҳам синовдан ўтмоқда. Аллоҳ бизнинг иродамизни, ҳамжихатлигимизни, эътиқод ва қудратимизни синаб кўрапти.

Биз меҳр-оқибатли, иродали, қудратли халқимиз. Бунга мисоллар излаш шарт эмас. Масалан, Термиз шаҳридан салкам икки юз чакирим олинса жойлашган Байсун туманининг тоғли Юқори Маъай қишлоғидаги аҳоли тождор вирусга қарши курашиш учун бир ёқадан бош чиқарган. Қишлоққа кираверишдаги Ичаксойда карантин пости ташкил қилиниб, худудга кирувчилар ва чикувчилар туну кун назорат қилинмоқда. Белгиланган тартиб-қоидаларга ҳар бир фуқаро, ҳар бир оила аъзоси риоя этиши учун ҳуқуқни муҳофиза қилувчи органлар ҳодимлари билан биргаликда маҳалла фаоллари, оқсоқоллар тарғибот ишларини узлуқсиз давом эттиряпти.

Мазкур маҳалла худудидида дехончилик билан шугулланадиган “Тоҳир Жўраев” фермер хўжалиги раҳбари Амиркул Жўраев қишлоқдошларини бирлик ва ҳамжихатликка даъват этиш мақсадида семиз ҳўзини сўйиб, гўштини элга текин тарқатди. Маҳалла имоми, ҳожилар, ёши улуг инсонлар уйларида ўтириб, элимиз ҳамда юртимизни тождор офатдан беталафот, эсон-омон қутулишини Ўратгандан сўраб, Қуръон тило-ва қилдилар. Иншооллох, кўпнинг дуоси ижобат бўлган.

Сурхондарёнинг ҳар бир гўшасида саховатпеша, мард, танти инсонлар бу офатни енгишга енг шимарган. Аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талабни қондириш ниятида воҳанинг дехқон бозорларида ярмаркалар ташкил этилиб, қунийл истеъмол товарлари арзонлаштирилган нархларда сотиляпти.

Синови давларда халқ дардини ўзини қилиб, ҳайрли ишининг бошини тутаётган тadbirkorлар сафи қўлаётганини қувонарли ҳол. Жумладан, Қумқўрғон туманидаги “Абубакир зироатчи” фермер хўжалиги бошлиғи Муродулла Ҳошимов туман дехқон бозоридида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ярмаркасида 370 килограмм гўштини арзон нархда сотди. Шу тумандаги тadbirkor Азиз Ниезов 1000 дон қилипчи нонни аҳолига ҳадя қилди.

Қовун қовундан ранг олади деганларидек, Қумқўрғонга қўшни Жарқўрғон тумани тadbirkorлари ҳам кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлашда ҳиммат кўрсатапти. “Жарқўрғон баракали ёғ” МЧЖ бошлиғи Ҳолмўмин Ғафоров туман дехқон бозоридида пахта ёғини арзонлаштирилган нархларда сотишни йўлга қўйди. Бундан ташқари, ҳиммати баянда бир неча ишбилармон қўнига 2 минг дон тибиий

қаҳрамонлари эканидан дарак беради. Беихтиёр буюк мутафаккир бобомизнинг машҳур сатрлари ёдга келади:

Кимки бир кўнгли бузувнинг
хотирин шод айлағай,
Онча борки, Каъба вайрон ўлса
обод айлағай.

Сиз муқаддас Каъбани обод қилгандан ҳам зиёда савобга эришяпсиз! Сиз туйғайли қанча-қанча кўнгли бузуқларнинг хотири шод бўляпти! Таъзим сизга, миллатнинг дардида дармон бўлаётган муҳтарам шифокорлар! Эҳтиром сизга, элнинг фидойи ўғлонлари, Барчин қизлари!

Қўнча тарих шохид: мураккаб вазиятларда она халқига садоқат кўрсатган, ҳаётини унинг бахту саодати йўлига тиккан инсон борки, халқнинг эҳтиромига сазовор бўлган, шарафланган. Ҳазрат Навоий “Ҳайрат ул-аброр” достонидида мана бундай ёзади:

Нафъинг агар халққа бешакдурур,
Билки, бу нафъ ўзунга кўпрақдурур.

Буюк мутафаккир бобомизнинг ҳикмат ва ибратга тўлиқ ҳаёти ҳам бу ҳақиқатни тасдиқлайди. Ҳазрат Навоий азиз умрини она халқи зиммасидаги оғир машаққатни аритмоққа бахшида этди. Ўзига юз жафо келса, бир марта оҳ чекмай, элга келган бир жафо учун юз марта фарёд айлаб, она халқи орзуларини ушлатирмоқ йўлида молини ҳам, жонини ҳам нисор қила билди. Беназир асарлари билан миллатнинг ори-номусини муносиб ҳимоя қилиб, шаъни-шарафини юксакларга кўтарди. Ана шу бекиёс хизматлари натижасидирки, бу мўътабар сиймонинг табарруқ номи қарий олти асрдан бўён эҳтиром билан тилга олинади. Шунинг ўзидек ул зотнинг кимки халққа наф етказса, ўзига ундан ҳам кўпроқ фойда келтирган бўлади, деган фикрлари ҳаётда тўлиқ исботини тоғларини кўрсатади.

Бугунги синови кунлар ҳам, шубҳасиз, ортда қолади. Лекин бу синовдан олинган сабоқ тарих саҳифаларида, авлодлар қалбидида бир неча юз йиллар давомида сақланиши ҳам бор гап. Кимнинг кимлиги эл бошига иш тушганда ана шундай оғир вазиятларда билинади. Биз аминимиз, элнинг ташвишига ҳамдам, миллатнинг дардларига дармон бўлган азиз сиймолар номи ҳеч қачон унутилмайди.

ниқоби аҳолига текин тарқатаётган бўлса, қўли очик, саҳий тadbirkorлар кам таъминланган оилаларга нон, ёғ, гўштни бепул улашяпти.

Тождор вирусни жиловлаш, офатдан тўлиқ ҳимояланиш, аҳолини зарур тибиий воситалар билан таъминлаш, иқтимоий ҳимояга муҳтож қишлоқ, ёлғиз ва кексалар, ногиронлиғи борларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, карантин даврида аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондириш мақсадида корхона, ташкилотлар томонидан ҳам хайрия тadbirkorлари уюштириляпти. Хусусан, вилоят қасаба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси ташаббуси билан “Қасаба уюшмалари коронавирусга қарши!” шiori остида меҳр-оқибат акцияси ташкил қилинмоқда. Акция доирасида бирлашма-нинг вилоят ва туманлар кенгашлари томонидан худудларда 1000 нафардан зиёд ёлғиз кекса, ногиронлиғи бор, иқтимоий ҳимояга муҳтож оилага 8 турдаги озиқ-овқат маҳсулотлари, 10 минг дон тибиий ниқоб ва антисептик восита бегарас тарқатилди.

Албатта, тadbirkor ушбилармонлар, фермер хўжаликлари, ташкилот, корхона-ларнинг эл учун қилаётган саховатлари, туҳфа ва ҳадялари дарёдан томчидек гап. Бир килограмм гўшт ёки 5 килограмм гуруч кам таъминланган оиланинг турмуш тарзини ўзгартириб юбормайди. Лекин шундай синови кунларда одамлар маҳаллага, оқсоқолларга, фермер ва тadbirkorларга, маҳаллий ҳокимият ва юрт оғаларига кўз тикади. Бошқача айтганда, уларга суянади, кимнинг қанақа эканини ақрабти олади.

Тождор вирусдан ўзингизни, фарзандларингизни, атрофдагиларни сақлашнинг бирдан-бир шарт — гигиена ва тозалик талаб-ларига амал қилишдир. Озгина қаноатли, сабрий бўлсак, шубҳасиз, офатни енгамиз. Ахир биз сабр-бардошли элимиз.

Залворли бир мушт бўлсаккина, бу ОФАТНИ ЕНГАМИЗ

Дилором ТОШМУХАММЕДОВА,
Олий Мажлис Сенатининг Ёшлар, маданият ва спорт
масалалари қўмитаси раиси ўринбосари

Бугун бутун дунёни саросимага солиб, на макон, на замон танламайдиган коронавирус пандемияси, таассуфки, жонажон Ўзбекистонимизни ҳам четлаб ўтмади. Коронавирус туйғайли дунёда минглаб одамлар ҳаётдан бевақт кўз юммоқда, гуркираб ривожланган давлатларнинг ҳам иқтисодиёти издан чиқмоқда.

Аслида инсоният ўз тарихида кўплаб вабою ўлатларни бошидан кечирган, миллионлар одамларнинг ёстиғи қуриган бу офатлардан. Ҳаттоки ўз вақтида юксак цивилизацияга эришган бутун бошли майя қабиласининг бошига етган бундай бало. Ёки бундан бир аср муқаддам тарқалган испан гриппи ўша йилларда дунё аҳолисининг учдан бир қисмига юққани ва 60 миллион нафардан 100 миллион нафаргача инсон умрига заво-л бўлгани маълум.

Минг афсуски, ҳозир дунёни ларзага солаётган COVID-19 эпидемияси тез тарқалиши ва осон юқishi билан аввалги пандемиялардан фарқли ўлароқ, кенг камровли ва кучли эканини қўриб турибмиз.

Коронавирусдан эҳтиёт бўлиш ҳақида шифокорлар, олим ва мутахассислар бераётган тавсиялар барчамизга ёд бўлиб кетди, десак муболага эмас.

Айни вақтда Президентимиз бошчилигида давлат ва ҳукумат томонидан коронавирус оқибатларини

хатарга қўйиб, халқимиз соғлиғи йўлида кечани-кеча, кундузни-кундуз демай чинакам фидойилик кўрсатиб, қаҳрамонона ишлаётган бир пайтда, афсуски, ушбу саволларга ижобий жавоб топиш мушкулроқ. Акс ҳолда, карантин тартиб-қоидаларини бузган одамларимиз сафи бугун ўн минглаб нафарни ташкил этардимиз?

Фикри оқимимча, биз бугун бу вируснинг қандай дахшатли оқибатлар келтириб чиқариши мумкинлигини етарлича идрок этмапмиз. Қайта-қайта оғоҳлантиришлар, карантин қоидаларига риоя этишга, ўзини ўзи изоляция қилишга чакирғу даъватлар кўпчилигимизга таъсир қилмаяпти, кўзимизни очмаяпти.

Ваҳоланки, бугун дунёнинг АҚШ-дек манамен деган қудратли давлати ҳам қўринмас душман олдида ожиз қолиб, касаллик юқтирган фуқароларига шифохоналар торлик қилаётган, вафот этаётганларга қабр қазиб улгурмай, мурдалар хор бўлаётган бир вақтда бизнинг бу бепарволигимиз, лоқайд ва хотиржамлигимиз тугримикан? Эпидемия авж олган бошқа мамлакатларда ҳам бу каби ақл бовар қилмас воқеа-ҳодисалардан оммавий ахборот воситалари

узоқлаштирган бўлса-да, миллий менталитетимиз, азалий урф-одатларимиз, маънавий-ахлоқий кадриятларимиз теграсида янада жипслашишга, ҳамжихат ва ҳамфикр бўлишга ундади. Зеро, бу синови давларни бирдамликда, залворли бир мушт бўлибгина енга оламиз.

Дунё тиббиётининг отаси ҳисобланмиш буюк аждодимиз Абу Али ибн Синонинг табобат тарихида биринчи бўлиб вабо билан ўлатнинг фарқини кўрсатгани, юқумли касалликларга чалинган беморларни бошқалардан ажратиш ғоясини илгари сургани, организмни чиниқтириш, гигиенага мун-

орқали яхшигина хабардоримиз-ку, ахир!

Феълимиздаги бу иллат билан нафақат ўзимизга, балки яқинларимизга, бутун жамиятга хиёнат қилаётганимизни, бошқаларнинг ҳаётига жиддий таҳдид туғдираётганимизни наҳотки англамасак?

Бинобарин, бугунги оғир ва мураккаб вазиятдан эсон-омон, соғ-саломат, қурбонларсиз чиқиб олиш ҳар биримизга боғлиқ ва бу ҳар биримиз учун зарур. Шундай экан, биринчи галда, карантин талабларига сўзсиз итоат этиш, сабр-тоқатли бўлиш, темир интизомга риоя қилиш керак. Шу билан бирга, жамоат жойларида санитария-гигиена талабларидан четга чиқмасдан, юзимизга ниқоб, қўлимизга кўлпоқ тақиб, иқтимоий масофани сақлашимиз, ҳуқуқ-тартибот идоралари ҳодимларига қулоқ тутушимиз шарт. Ўйда ўтириб, китоб ўқиш, жисмоний машқлар бажариш, бичиш-тиқиш, пишир-қуйдири каби фойдали машғул-лотлар билан банд бўлиш, томорқа-ларимизни обод қилиш халқимизга хос иш. Хонадонимиздаги ёши улуг инсонларимизни асраб-авайлайлик, улар билан биргаликда витаминларга бой бўлган, имунитетни оширувчи мева-чевалар, қўкатлар, сабзавотларни кўпроқ истеъмол қилайлик.

Бир ҳақиқатни теран англаш лозим. Коронавирус бизни жисмоний жиҳатдан бир-биримиздан

юмшатиш ва касалликнинг олдини олиш юзасидан мисли қўрилмаган чора-тадбирлар, барча куч ва имкониятлар бу балога қарши курашга қаратилган.

Жумладан, давлатимиз раҳбари 14 апрель кўни глобал инқироз ва пандемия шароитида Ўзбекистон қишлоқ хўжалиғи олдида турган долзарб вазифалар муҳофазасига бағишланган видеоселектор йиғилиши аввалида коронавирус инфекциясига қарши кураш доирасида мамлакатимизда амалга оширилаётган ишларга яна бир бор алоҳида тўхталиб, бутун дунёда, хусусан, республикаимизда ҳам касалликка чалинганлар сони тобора кўпайиб бораётгани барчамиздан, бутун халқимиздан хушёрлик ва оғоҳлиқни кескин кучайтиришни, карантин билан боғлиқ жорий этилган барча тартиб-қоидаларга сўзсиз ва қатъий амал қилишни талаб этаётганини яна бир бор таъкидлади.

Бироқ шу жуда катта эътибор ва ғамхўрликка муносиб жавоб қайтара оламимизми? COVID-19нинг қандай фалокат эканини ҳис этпаймизми, танамиздан ўтказиб, тафаккур қилиб кўряпмизми? Президентимиздан тортиб, барча мутасаддилар, шифокорлар ҳамширалар, ҳуқуқни муҳофиза қи-лиш органлари ҳодимлари ўз жонини

Билдирилган ишонч юксак марраларга қанот бўлади!

Бошланиш 1-бета

Президентимиз 16 апрель куни имзолаган "Шарқшунос-лик соҳасида кадрлар та-йёрлаш тизимини тубдан та-комиллаштириш ва илмий салоҳиятни ошириш чора-тад-бирлари тўғрисида"ги қарор мамлакатимизда бу йўналиш-ни ривожлантиришда яна бир муҳим қадам бўлди.

Айниқса, қарор асосида Тош-кент давлат шарқшунослик ин-ститутини негизда Тошкент давлат шарқшунослик университетининг ташкил этилиши мазкур олий ўқув юрти жамоасини ниҳоятда қувон-тирди. Ушбу юксак эътиродга лойиқ бўлишга ундайдиган янги мақсадлар, аниқ режалар тузиш-га илҳомлантирди.

Давлатимиз раҳбарининг маз-кур қарори, аввало, олий таълимни ривожлантириш, қолаверса, шарқ-шунослик соҳасига берилаётган катта эътиборнинг самараси, деб биламан. Унда белгиланган ҳар бир банд университет жамоаси зимма-сига Ўзбекистоннинг шарқ мамла-катлари билан икки ва кўп томонла-ма сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларини ривожлантиришга хизмат қилувчи, шарқ тиллари бў-йича малакали мутахассислар, жаҳонда рўй бераётган жараён-ларни тўғри таъкил қила оладиган тахсилли тарқалган эга кадрларни тайёрлаш, уларга бўлган эҳтиёжни таъминлаш сингари масъулиятли вазифаларни юқлайди.

Шарқшунос мутахассис шарқ мамлакатларининг тиллари, тари-хи, маданияти, моддий ва маъна-вий мероси, иқтисодиёти, сиёсати, халқаро майдондаги нуфузини ўр-ганлиш учун ҳар томонлама билим-га эга бўлиши лозим. Шу жиҳатдан, қарорда халқаро стандартларга мувофиқ комплекс билимларга эга малакали, замонавий билим-ларни эгаллаган, меҳнат бозори учун рақобатбардор бўлган кадр-ларни тайёрлаш сифатини туб-дан яхшилаш, илм-фанни жадал ривожлантириш, профессор-ўқи-тувчиларнинг салоҳияти, педаго-гик маҳоратини узлуксиз ошириб бориш, талаба-ёшларни шарқона кадриятлар асосида тарбиялаш-ни таъминлаштириш бўлича аниқ топшириқ ва фаолият йўналиш-лари белгилаб берилди. Шунингдек, шарқ мамлакатларининг ривожла-ниш омиллари, улардаги замона-вий, ижтимоий-сиёсий, иқтисодий жараёнлар, шарқ маданияти ме-роси, қадимий ёдгорлик ва қўлё-маларни илмий жиҳатдан ўрганиш, мазкур йўналишда илмий ходим-лар, педагоглар тайёрлаш ҳамда маҳаллий ва хорижий ҳамкорлар билан биргаликда илмий-тадқиқот-лар олиб бориш бўйича бир қатор вазифалар қўйилди.

Дунё мамлакатларининг тобора тараққий этиб бораётгани барча соҳалар қатори таълим тизимида ҳам ўқитишнинг илгор, янгича, таъ-сирчан усулларидан фойдаланиш, дарс амалиётларига замонавий технологияларни жорий этиш-ни тақозо қилмоқда. Шу нуқтаи

Бугун Президентимиз олий таълимда фаолият юритаётган барча мутахассислар олдида мазкур тизимни таъминлаштириш, замон талабларига мослаштириш ва бу орқали Ўзбекистон олий таълим муассасаларини Марказий Осиёдаги алоҳида "хаб"га айлантиришдек улкан вазифа қўйди.

назардан, қарорда университетда замонавий таълим технология-лари, талабалар билимини баҳо-ловчи илгор методикалар, шарқ мамлакатларини ўрганиш бўйича замонавий медиамаҳсулотлар ва электрон адабиётларни ишлаб чи-қиш ҳамда амалиётга таътиб этиш масаласи бўйича алоҳида банд ки-ритилган.

Қарорда университетдаги таъ-лим жараёнларини замонавийлаш-тириш ва дунёдаги шарқшунослик мактабларида амалга оширилаёт-ган ишлардан ёшларни бохабар этиш ва бу янги илмларни таълим жараёнларига олиб киришни жа-даллаштириш маъносида акаде-мик мустақиллик бериш масаласи ҳам кўзда тутилган. Бу билан уни-верситетга таълим стандартларини ишлаб чиқиш, малака талаблари, ўқув режалари ва дастурларини, талабаларнинг билимини баҳолаш, хориқ таърибаси асосида ўқув жа-раёнининг амалиёт билан интегра-циялашувини таъминлаш тизимини яратиш, уларни тасдиқлаш ҳуқу-қи ҳам берилди. Шу билан бирга, янги ўқув йилидан бошлаб таълим жараёни босқичма-босқич кредит-модуль тизими асосида амалга оширилиши белгиланди. Хорижий ҳамкорлар билан амалга ошири-ладиган қўшма дастурларнинг ўқув режалари, фан дастурларининг муваққат тасдиқланганини универ-ситет жамоасига билдирилган катта ишончдан даролат.

Қарор асосида университетга шарқ тиллари ўқитиладиган таъ-лим муассасалари ўқитувчилари учун доимий фаолият юритувчи қайта тайёрлаш ва малака оши-риш курсларининг ташкил этили-ши ҳам шу тилларда дарс бериб келаётган педагог кадрлар учун катта имкониятдир. Чунки шу пайт-гача мамлакатимизда шарқ тил-лари ўқитиладиган таълим муас-сасалари педагог ходимларининг малака ошириши ва ўз соҳалари бўйича замонавий билимларга эга

бўлишини ҳам мониторинг қилиш, ҳам уларнинг салоҳиятларини кучайтириб боришни таъминла-йдиган алоҳида марказ бўлмаган. Янги марказда ўқитиладиган ўқув курслари якунида педагогларга белгиланган номунадаги сертифи-кат берилиши ҳам кадрлар сало-ҳиятини баҳолашда муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Етук мутахассисларни та-йёрлашда моддий-техник база, илмий методик, ўқув-услубий таъминотнинг етарлича бўлиши муҳим аҳамиятга эга. Ана шу жи-ҳатларни инобатга олган ҳолда, қарорда шарқ тиллари бўйича малакали таржимонларнинг ўқув жараёни ва амалиётни уйғун олиб боришига имкон яратадиган синхрон таъриба лабораторияси ҳамда талабаларнинг муваққат таълим компетенциялари, шарқ тиллари бўйича электрон таълим ресурсларини шакллантириш-га хизмат қиладиган замонавий техник воситалар билан жиҳоз-ланган замонавий мультимедиа марказининг ташкил этилиши белгиланди. Мазкур лаборатория ва марказ фаолиятининг йўлга қўйилиши ёшларда ўз соҳалари-га бўлган қизиқишни кучайтириш билан бирга, дунёдаги шарқшу-носликка оид илмий манбалар, замонавий билимларни кўпроқ ва кенгроқ ўрганишлари учун имко-ниятлар яратди.

Мамлакатимизда сўнгги йил-ларда узлуксиз таълим тизимида кадрлар тайёрлаш, ёшларнинг касб танлаш билимлари, қўни-маларини қуйи таълим босқичла-ридаёқ йўлга қўйиш мақсадида, айниқса, профессионал таълимни ривожлантиришга катта эътибор қаратилмоқда. Хусусан, қарор би-лан 2020-2021 ўқув йилидан бош-лаб Наманган ва Хива шаҳарла-рида шарқ тиллари ўқитиладиган техникумларни ташкил этиш бу борадаги ишлар самарадорлигини ошириши, шубҳасиз.

Шунингдек, қарорда илмий тадқиқотларни ривожлантириш мақсадида университет ҳузури-да Шарқ маданияти ва мероси-ни тадқиқ этиш илмий-тадқиқот маркази ҳамда Шарқ мамлакат-ларининг ривожланишини тадқиқ этиш илмий-таҳлил марказини очиб белгиланди. Мазкур мар-казлар қисқа вақтда шарқ халқ-лари маданияти, шарқ тиллари-даги адабий, тарихий, фалсафий манбаларни чуқур ўрганишга йўналтирилган илмий тадқиқот-лар олиб бориш, юртимиз ка-дриятлари, миллий меросимизни дунёга тарғиб этиш, шарқ мам-лакатларининг тарихи, ривожла-ниш босқичи, иқтисодий-сиёсий тараққиёт ҳусусиятларини комп-лекс тадқиқ этиш, айниқса, Ўзе-бекистоннинг шарқ халқлари билан ўзаро муносабатларини ривож-лантиришда асосий илмий мас-канларга айланишига ишонаман.

Бугун Президентимиз олий таълимда фаолият юритаёт-ган барча мутахассислар ол-дида мазкур тизимни таъминла-штириш, замон талабларига мослаштириш ва бу орқали Ўз-бекистон олий таълим муассас-саларини Марказий Осиёдаги алоҳида "хаб"га айлантиришдек улкан вазифа қўйди. Хусусан, миллий университетларимизнинг жаҳондаги нуфузли олий ўқув юртлари рейтингидан муносиб жой эгаллашига эришишимиз лозим. Биз ана шу тизимнинг бир қисми сифатида юқоридаги қарорда белгиланган барча вази-раларни амалга ошириб, юқори натижаларга эриша оласак, ал-батта, қўзланган маррага етамиз. Президентимизнинг Тошкент давлат шарқшунослик универ-ситети профессор-ўқитувчилари, илмий жамоаси, талаба-ёш-лари, умуман, шарқшунослик со-ҳаси ривожига билдирган катта ишончларини оқлашга бор кучи-миз билан ҳаракат қиламиз.

Ишонч ва қатъият ортимоқда

икки кунда 49 нафар юртдошимиз пандемиядан соғайди

Коронавирус пандемиясининг Ер юзи бўйлаб тарқалиши орти-дан дунё мамлакатларининг ўз аҳолисига тиббий хизмат кўрсати-тиш ва соғлиқни сақлаш соҳасига қай даражада эътибор қаратгани яққол намоён бўлди. Мана шун-дай синовли даврда Ўзбекистонда вирус ёйилишининг олдини олиш, касалликка чалинганларни тезкор ва самарали даволаш, шунинг-дек, карантин чораларига риоя этилишини таъминлаш борасида амалга оширилаётган сазй-ҳа-ракатлар бугун жаҳон миқёсида эътироф этилмоқда. Сўнгги йил-ларда соғлиқни сақлаш соҳасини ривожлантириш, янги тиббиёт муассасалари қуриш, таъмирлаш, малакали кадрлар тайёрлаш, за-монавий тиббий технологиялар-ни жорий этишга қаратилган эътибор бугун ўз самарасини бермоқда.

Утган қисқа даврда ўзбекистон-лик тиббиёт ходимларининг коро-навирუსга чалинганларни тезкор ва самарали даволаш малакасини пухта ўзлаштиригани сўнгги кунлар-да ҳасталикдан соғайганлар сонини тобора ошаётганида аниқроқ кўринмоқда. Жумладан, 16 апрель куни пойтахтимиздаги Эпидемио-логия, микробиология ва юқумли

касалликлар илмий-текшириш ин-ституту клиникаси ҳамда Бухоро, Хоразм вилоят юқумли касаллик-лар шифохонасида коронавирус туфайли даволанаётган юртдошларимизнинг 22 нафари буткул соға-йиб, қисқа муддатли реабилитация ўташга кузатилган эди.

Куни кеча тиббиёт ходимлари-нинг фидокорона меҳнати туфай-ли пандемиядан шифо топганлар сони яна 27 нафарга кўпайди. Жумладан, Бухоро вилоятида 11 нафар, Андижон вилоятида 6 нафар, Наманганда 7 нафар ҳамда Қорақалпоғистонда 3 на-фар бемор соғлом ҳаётга қайт-ди. Айни пайтда юртимизда ко-ронавирүсдан тузалганлар сони 156 нафарга етди.

Коронавирүсн бартараф этиш борасида юқори таърибага эга мамлакатлар билан олиб бори-лаётган яқин ҳамкорлик ишлари пандемия хавфини камайтириш-да муҳим омил бўлмоқда.

Кеча Хитой Халқ Республика-сининг Цзянси провинциясидан 15 нафар шифокор ва мутахас-сисдан иборат биришган гуруҳ "Uzbekistan Airways" акциядор-лик жамияти томонидан таш-кил қилинган махсус рейс билан

Ўзбекистонга етиб келди. Ушбу провинция коронавирус тарқали-шининг эпидемик маркази бўлган Хубэй провинциясига чегаралаш ва пандемиядан тузалган бемор-лар сони бўйича Хитойда биринчи ўринда туради.

Хитойлик мутахассислар мам-лакатимизда COVID-19 нинг ол-дини олиш, назорат қилиш ва да-волашни ташкил этишда юртимиз тиббиёт ходимларига яқиндан кўмаклашади. Тиббий гуруҳ тар-кибидан вирусолог, эпидемиолог, пульмонолог, терапевт, жарроҳ ва юқумли касалликлар бўйича мута-хассислар ўрин олган. Шунингдек, ушбу махсус рейс билан ХХР ҳуку-мати томонидан мамлакатимизга тақдим этилган турли дори-дар-мон ва тиббий воситалардан ибор-ат инсонпарварлик ёрдами ҳам олиб келинди. Гуманитар кўмак таркибидан 2 та ИВЛ аппарати, 55 мингта тиббий ниқоб, 5 минг 500 та № 95 русумли ниқоб, 2 минг 200 та ҳимоя халати, 2 мингта тест тизими, 2 минг 200 та ҳимоя кўзойнақ ҳамда дори-дармонлар ўрин олган, деб хабар беради ХХРнинг мамлакатимиздаги элчи-хонаси ахборот хизмати.

Х.АБУЛҲАЙЗОВ

Осойишталик посбонларига махсус комбинезонлар топширилди

Ташаббус

Гулсум ШОДИЕВА

Бугунги синовли кунларда республикамизнинг барча ҳудудларидаги чегара блок-постларида қатъий карантин тартиби ўрнатилган. Бу блок-постларда ИИБ, Миллий гвардия, Мудофаа вазирлиги, ФВВ, ветеринария хизмати ва бошқа ташкилотлар хизматчилари кечая кундан серкак ва ҳушёрликда иш олиб бормоқда. Энг муҳими, улар вирусдан сақлайдиган ҳимоя воситалари — комбинезон, кўзойнақ, тиббий ниқоблар билан тўлиқ таъминланган.

Фахр

"Биз, ёшлар ҳамкорликка доим тайёрмиз!"

Азиза ШОНАЗАРОВА, АКШнинг Колумбия университети профессори

Президентимизнинг 16 апрелдаги "Шарқшунослик соҳасида кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан таъминлаштириш ва илмий салоҳиятни ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори билан Тошкент давлат шарқшунослик институтига университет мақоми берилиши муҳим тарихий воқеалик бўлди.

Бу қувончли хабар кўпчилик қатори мени ҳам тўлиқлантирди. Мазкур таълим дарго-ҳида таҳсил олган ёшлардан бири сифатида қарор ва унда белгиланган вазифалар янги мақомдаги Тошкент давлат шарқшунослик университетининг илмий салоҳиятини янада ошириш, тарихда яшаб ўтган буюк шарқ олим ва мутафаккирлари қолдирган асарлар, қўлё-маларни ўрганиб, уларнинг бой меросини бугунги авлодга китоблар, қўлланмалар ҳоли-да тақдим эта оладиган етук шарқшунос мута-хассисларни тайёрлашда муҳим омил бўлиб хизмат қилишини чуқур ҳис этиб турибман.

Қарор асосида университетда янги кафед-ралар ташкил этиш, хориқ университетлари билан алоқалар ўрнатиб, ҳамкорлик қилиш, шарқшунослик соҳасида таълим ва илм йўна-лишларининг ўзаро ўзвийлигини, ўқув жараё-нининг амалиёт билан интеграциялашувини

таъминлаш, таълим жараёнларига етук шарқшунос олимларни жалб этиш каби кенг қўламли ишлар ҳамажонда ўз самарасини беришига ишонамиз.

Фаолиятимни олис юртларда давом эт-тираётганимга қарамай, ўзим таҳсил олган мазкур таълим даргоҳи жамоаси, мендан ўз билим ва маслаҳатларини аямайдиган кадр-дон устозларим билан ҳеч қачон алоқалари-миз узилмаган ва ҳамиша улар билан соҳа-даги янгиликлар ҳақида ўртоқлашиб тураман. Келгусида бу ҳамкорлигини давом эттириб, университет талабаларига онлайн курслар, маҳорат дарслари ўқишда ўз ҳиссамни қў-шишга доим тайёрман. Тошкент давлат шарқ-шунослик университети жамоасини тарихий қарор билан қутлаб, зиммаларига юклатилган ишони ва масъулиятни тўлақонли эга этиш-ларида омад ва муваффақиятлар тилайман!

Тараддуд

Кластеримиз учун зафарлар йили бўлади

Шухрат САФАРКУЛОВ, Сурхондарё вилояти "Ангор Сурхон ғурури" кластери директори

Икки йилдирки, Ангор туманининг 9641,2 гектар ерида деҳқончилик билан шугулланяпмиз. Ўтган вақт орасида, асосан, экин майдонларининг мелiorатив ҳолатини яхшилаш билан банд бўлдик. Чунки кластер тасарруфига ўтказилган ерлар анча йил фермер хўжаликлари ихтиёрида бўлган. Беш қўл баравар эмас деганларидек, барча фермер хўжаликларининг имконияти ва иқтисодий аҳволи бир хил бўлмаган.

Шу туфайли айрим фермерлар ерини маҳаллий ўғитга тўйинтирмаган, бош-қаси алмашлаб экишни тўғри ташкил этмаган, яна бири на арик-зовурни то-залаган, на ернинг мелiorатив ҳолатига эътибор берган. Шунинг учун дастлабки йили арик, канал, зовурларни тозалаш, чорвачилик хўжаликлари ва аҳоли хо-надонларидан маҳаллий ўғит жамғариб далаларга солиш, бегона ўтларни йўқо-тиш чораларини қўрдик.

Жорий йилнинг 14 апрель куни қишлоқ хўжалиги тармоқларини янада ривожлан-тириш, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш масалаларига

бағишлаб ўтказилган видеоселектор йиги-лишда Президентимиз аҳолини озиқ-ов-қат, кийим-кечак ва мева-сабзавот маҳсу-лотлари билан таъминлашда кластерлар етакчи бўлиши кераклигини таъкидлади. Биз бу даъватга ҳалол ва самарали меҳ-натимиз билан жавоб бермоқчимиз.

Бу йилги ниятларимиз улкан. Муҳими, ерларнинг мелiorатив ҳолати яхшилани-ди, барча майдон чуқур ботувчи омонлар билан ҳайдалди. Шудгорлаш даврида ҳар гектар ерга 4 тоннадан маҳаллий ўғит ва бошқа чиридинлар солинди.

Баҳорги экин-тикин мавсумига пухта ҳозирлик билан киришдик. 5038 гектар

майдонда қўза ўстирамиз. Бу йил Сурхон-дарёда ипак пахта етиштиришга эътибор янада кучайгани учун даладаримизга тў-лиқ гузанинг ингичка толали "Сурхон-14", "Сурхон-16" навлар чигитини қадаялмиз. Ҳозир даладарда 38 та сеялка ва шунча чопиқ трактори, 294 та бошқа техника иш-лаяпти. Барвақт экилган даладарда чигит униб чиқмоқда. Қолган майдонларда ҳам экишни яқунлашимиз билан қатор орапа-рига дастлабки ишлов беришни бошлай-миз. Ҳар гектар майдондан белгилангани-дан 15 центнер кўп пахта етиштириш учун асосий майдонларда чигитни қўш қатор-лаб экиямиз.

Ўтган йили кузда 3 минг гектар май-донга экилган галланинг ривожига чакки эмас. Парвариши агротехника талаб-лари бўйича ташкил этилаётган галлазор-лар бошоқлади. Охирги кунларда кет-ма-кет ёмғир ёққанлиги ва намгарчилик кўпайганлигини ҳисобга олиб, занг ка-саллиги тарқалмаслиги учун галлазор-ларга кимёвий фунгицид преларатлари сеппилгати. Бундан ташқари, галлани баргидан озиқлантиришга, яъни сусен-зия қилишга алоҳида эътибор бераймиз. Президентимиз топшириғига кўра, бел-гиланганидан 25 центнердан зиёд хо-сил олиш мақсадида галлазор қўшимча

маъданли ўғитлар билан озиқланти-риляпти. Ўсимлиқни сўғориш даврида маҳаллий ўғитни шарбат қилиб оқизиш учун галлазорлар бошига ҳар гектар ҳи-سوبига 5 тоннадан гўнг тўпланяпти.

Аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини қондиришга ҳисса қўиш ниятида бу йил биринчи бор шולי етишти-рамиз. Бунинг учун 200 гектар ер ажратил-ди. Айни пайтда ер текислаш, шолини экиш олдиндан заминни ўғитлаш ва чеклар таш-кил этиш қизғин давом этмоқда.

Жамоамиз аъзоларининг иқтисодий аҳволини яхшилаш, турмушини фаровон-лаштириш, элимизнинг қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига бўлган талабини қонди-риш ва экспортга маҳсулот чиқариб, да-ромадни кўпайтириш ниятида 130 гектар майдонга қарама, сабзи, пивё, саримсоқ-пивё, хўраки лавағи, шивит, петрушка сингари экинларни парваришлаб, мўл ҳосил бунёд этдик. Шу кунгача 50 гектар майдондаги эртани сабзавот ва қўкат-лар Россияга экспорт қилинди. Қолган 80 гектар майдондан сабзавотларни мамлакатимизнинг Тошкент, Самарқанд, Намойи сингари сановат шаҳарлари бо-зорларига жўнатылди. Кўни кеча Меҳр-шафқат жамғармасига 30 тонна эртани сабзавотлар ва қўкатлар саховат сифати-да юборилди. Гапла ҳосили йигиштириб олинган, бўшаган майдонларнинг 2 минг гектарига экспортбоб ерроғоқ, нўхат, мош ва кечки сабзавотлар экилиб, ҳосилининг бир қисми экспортга сотилса, қолгани ички бозорларга чиқарилади. Бир сўз билан айтганда, бу мавсум кластеримиз деҳқонлари учун зафарлар йили бўлади.

Рақамли иқтисодиёт

Юксалишнинг энг қисқа ва ЭНГ ТЕЗКОР йўли

Жамшид РАУПОВ,
Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги
Бюджет-солиқ тадқиқотлари институти Блокчейн
технологиясини ўрганиш ва таҳлил қилиш бюроси бошлиғи

Рақамли иқтисодиёт — бу иқтисодий, ижтимоий ва маданий алоқаларни рақамли технологияларни қўллаш асосида амалга ошириш тизимидир. У аллақачон ҳаётимизга кириб келган. Ҳозирча ундан қисман фойдаланяпмиз, холос. Шу боис, рақамли иқтисодиётни ривожлантириш бугунги кунда давлатимиз эътиборида. Президентимиз 2020 йилни Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили, деб эълон қилар экан, тараққиётга эришиш учун рақамли билимлар ва замонавий ахборот технологияларини эгаллашимиз зарур ва шартлигини, бу бизга юксалишнинг энг қисқа йўлидан бориш имкониятини беришини алоҳида эътироф этди.

Рақамли технологияларга ўтиш жамиятни тараққиётга олиб борадиган энг қисқа йўлдир. Мамлакатимиз “Халқаро ахборот-коммуникация технологиялари ривожлантириш индекси” бўйича 2019 йилда 8 ғонога кўтарилган бўлса-да, ҳали биз орқа ўринлардамиз. Айни кезде бутун рақамли иқтисодиётнинг 90 фоиздан ортиғи тўққизта компания — Apple, Google, Facebook, Amazon, Microsoft ва Хитойнинг яна тўрта компанияси томонидан бошқарилади.

Бугунги кунда мамлакатимизда, биринчи навбатда, рақамли иқтисодиётни ривожлантиришда туб бурилишни, яъни илмий ютуқлар электрон платформасини, маҳаллий ва хорижий илмий ишланмалар базасини яратиш, қурилиш, энергетика, қишлоқ ва сув хўжалиги, транспорт, геология, соғлиқни сақлаш, таълим, кадастр ва архив ишлари соҳаларида амалга ошириш мақсад қилиб қўйилган.

Мамлакатимизда ҳозирги пайтда рақамли иқтисодиётнинг улуғлиги ялпи ички маҳсулотда икки фоиздан ошмайди. Аслида эса етти-саккиз фоиз ўртача ва мақбул кўрсаткич ҳисобланади. Бу кўрсаткични оширишга тўққизлик қилаётган омилардан бири ахборот-коммуникация тизими (АКТ) соҳасига инвестициялар жалб қилиш суръатининг пастлигидир. Масалан, www.review.uz портали маълумотларига кўра, 2017-2019 йилларда Ўзбекистонда АКТ соҳасига ҳар йили ўртача 200 миллион АҚШ доллари миқдорида инвестиция киритилган. Бу йўналишга 2018 йилнинг ўзига АҚШ 1,3 триллион доллар, ХХР 4 миллиард 990 миллион доллар, Беларусь эса 1,5 миллиард доллар тўридан-тўғри жорий инвестицияларни жалб этган.

IDC таҳлилий компанияси мутахассислари ҳисоб-китобларига кўра, дунё бўйича АКТ харажатлари ҳар йили 3,8 фоиз ўсади ва 2023 йилга бориб 4,8 триллион долларга етади.

Агар ушбу омилга эътибор

берилмаса, рақамли иқтисодиёт бир жойда депсиниб тураверади. Камчиликлар қанчалик тез бартараф этилса, тараққиёт шунчалик жадаллашиши мумкин. Бу ҳолда, биринчи навбатда, интернетнинг секин ривожланётгани билан биргаликда унинг юқори нархи масаланинг заиф томонлари сирасига кириди. Айнан шу ҳолат мамлакатлар ўртасидаги рақамлаштириш даражасидаги улкан тафовутда кўринади. 2018 йилда интернет тезлиги 10 марттаба — 120 дан 1200 Гбит/с гача ошганига қарамай, 2019 йилда Ўзбекистонда интернетнинг ўртача тезлиги (мобиль ва белгиланган кенг полосали алоқа) МДХ кўрсаткичларига нисбатан деярли икки баравар паст эди.

Провайдерлар учун интернет тарифлари нархи 2019 йилда 1 Мбит/с учун 8,5 долларни, 2020 йил 1 январдан 56 минг сўм (5,8 доллар)ни ташкил этди. Тўғри, нархда сезиларли пасайиш содир бўлган. Бироқ интернетнинг дунёдаги ўртача баҳоси 1 Мбит/с учун тўрт доллар ҳисобланади.

Оптик толали алоқа линияларининг умумий узунлиги борасида ҳам ортда қолмоқдамиз. 2013 йил билан таққослаганда уларнинг узунлиги 2019 йилда уч баравар кўпайди ва 36,6 минг километрга етди. Аммо мамлакатимиз учун бу қаноатланадиган кўрсаткич эмас.

Алоқа таянч станциялари сони ҳам кам. Мамлакатимизда 1600 кишига битта таянч станция тўғри келади. Масалан, Қозғистонда битта шундай минора 643 фуқаро, Россияда эса 235 кишининг АКТга бўлган эҳтиёжини қондиришга қизмат қилади.

Онлайн савдо майдончалари етарли эмас. Электрон тижорат йўналишидаги тадбиркорлик субъектларини рағбатлантириш мақсадида электрон тижорат субъектларининг е-Юғотга, уз миллий реестри яратилди, унда ҳозирга қадар атиги 42 субъект рўйхатдан ўтган, холос. www.uz миллий

Алоқа таянч станциялари сони ҳам кам. Мамлакатимизда 1600 кишига битта таянч станцияси тўғри келади. Масалан, Қозғистонда битта шундай минора 643 фуқаро, Россияда эса 235 кишининг АКТга бўлган эҳтиёжини қондиришга қизмат қилади.

ахборот-қидирув тизимида электрон тижорат соҳасида ишлайдиган атиги 69 та (2019 йил ноябрь ҳолатига кўра) веб-сайт мавжуд. 2019 йилнинг иккинчи чорағида ушбу сегментдаги битимлар сони 75,39 миллионга бўлиб, умумий суммаси 3,515 триллион сўмни ташкил этди.

Мамлакатимизда рақамли иқтисодиёт тараққиётининг барқарорлигини таъминлаш, биринчи навбатда, мобиль алоқа тизимини кўнгилдагидек йўлга қўйишдан бошланади. АКТнинг асосий инфраструктураси кўламиди, оптик толали алоқа ва кенг полосали симсиз улашни қамровини кенгайтириш, иқтисодий жараёнларга интернет билан боғлиқ илгор технологияларни кенг жорий қилиш гоят муҳим аҳамиятга эга.

Ана шундай технологиялардан бири ҳисоб-китоб оламини бошқарувчи блокчейн тизимидир. У қаерда жойлашганидан қатъи назар, қўллаб

рақамлар транзакциясини автоматик равишда ёзиб бориш ва қиёслаб тасдиқлаш, яъни верификация қилишга қодир бўлган глобал реестрдир.

У тармоқларнинг аксарият қисмини ўзгартириш салоҳиятига эга: пулни автоматизациялаш — эски янгилик, аммо мажбуриятларни автоматизация қилиш — бу катта бизнес.

Ушбу жараёнлар реал вақт режимида бошқарилади, мониторинг ва назорат қилинади. Шунинг учун ҳам улардан фойдаланиш аниқ ва керакли натижаларни беради. Рақамли технологияларнинг бошқа омиллари сингари блокчейн амалга оширилаётган молиявий операцияларнинг шаффофлигини таъминлашда жуда катта имкониятлар яратеди. Бу эса қўллаб-қувватлаш ҳолатларини ўз вақтида аниқлаш ва олдини олишга, маблагларнинг ўз вақтида, ўз ўрнида ва аниқ мақсадлар учун ишлатилишига ёрдам беради.

Давр олдимизга қўяётган марраларга эришиш учун соҳани юқори малакали кадрлар билан таъминлаш, шунингдек, дастурий маҳсулотлар саноатини (платформалар, иловалар, дастурлар ва бошқалар) ҳар томонлама ривожлантириш зарур. Давлатимиз раҳбарининг шу йил 17 мартдаги “Тошкент шаҳрида рақамли технологияларни кенг жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори мамлакатимизда рақамли иқтисодиётни жорий этиш борасидаги яна бир муҳим ва амалий қадам бўлди.

Биз давлат органларининг ахборот тизимлари интеграциясини ва киберхавфсизлиқни қаролатлаш, АКТ маҳсулотларини ташқи бозорларга олиб чиқиш (экспорт қилиш)ни давлат томонидан қўллаб-қувватлашни барқарорлаштирсак, барча мулкчилик шаклидаги корхоналар фаолиятида электрон ҳужжат айланишини қанчалик тез жорий этсак, шаффоф электрон тижоратни ривожлантириш даражасини оширсак, кўзда тутилган мақсадларга шунчалик тез эришамиз.

Электрон тижорат

Меҳнат унумдорлиги

40% гача ошади

Равшан АЮПОВ,
Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика
университети профессори, иқтисод фанлари доктори

Ҳозирги даврда рақамли иқтисодиёт билан боғлиқ бўлган бир қанча самарадор технологиялар, шу жумладан, электрон тижорат ҳаётимизга шиддат билан кириб келмоқда. Муҳтарам Президентимиз парламентга Мурожаатномасида рақамли иқтисодиётга фаол ўтиш тамойили келгуси 5 йилдаги энг устувор вазибаларимиздан бири бўлишини таъкидлар экан, рақамли технологиялар маҳсулот ва хизматлар сифатини ошириши, ортиқча харажатларни камайтириши билан бирга, коррупция балосини йўқотишда самарали восита эканига эътибор қаратди.

Рақамли иқтисодиёт ва унинг таркибий қисми бўлган электрон тижорат ҳўжалик юртишнинг илгор замонавий шакли бўлиб, ишлаб-чиқариш ва бошқаришнинг асосий омил сифатида рақамли кўринишдаги катта маълумотлар мажмуи ва уларни қайта ишлаш жараёнига хизмат қилади. Олинган натижаларни амалиётда ишлатиш эса аънавий ҳўжалик юртиш шаклларида нисбатан катта самарадорликка эришишга имкон беради. Автоматик ишлаб-чиқариш жараёнини, 3D, булутли технологияларни, масофавий тиббиёт хизматлари кўрсатишни, ақли технологиялар ёрдамида маҳсулот етиштириш ва уни етказиб беришни, тур-

тайёрлашни назарда тутган ҳолда ахборот-коммуникация технологиялари ва рақамли иқтисодиёт соҳасидаги ўқув дастурлари қайта кўриб-чиқилди.

Ҳозирги даврда университетлар ва бошқа олий таълим муассасалари олдида рақамли иқтисодиётга ўтиш вазибалари турибди. Бунинг учун йўналиш ва ихтисосликлар бўйича бакалавр ва магистрлар тайёрлаш билан бирга дастурлар тўпламини кенгайтириш, талабалар рақамли иқтисодиёт талаб қиладиган кўникмаларни ўзлаштиришга доир шарт-шароитларни яратиш зарур. Шунинг ҳам айтиш кераки, ҳозир университетлар ҳам бир қанча тур-

2020 йилда соҳиятлий олий таълим муассасаларида халқаро миқёсда тан олинган илгор IT-компанияларни жалб қилган ҳолда ахборот технологиялари ва дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқиш соҳасида лабораториялар ташкил этилади.

ли товарларни сақлаш ва уларни электрон усулда сотиш жараёнларини мисол сифатида келтириш мумкин.

Мамлакатимизда бугунги кунда ўнлаб электрон савдо дўконлари ишлаб турибди. Лекин уларнинг аксар қисми пойтахтимизда иш юритади. Айримларнинг ҳудудларда ҳам тармоқлари бор. Ҳозирги карантин ҳолатида уларнинг фаолиятига эҳтиёж янада ортган ва унинг товар айланиши ҳам шунга яраша кўтарилган. Лекин умумий савдо-сотиқдаги ҳиссаси ҳали сезиларли даражада, деб бўлмайди.

Рақамли иқтисодиёт ва электрон тижорат соҳасидаги мутахассисларга яхши маълумки, бундай турдаги технологиялар катта ҳажмли маълумотлар билан ишлаш — BIG DATA, блокчейн, криптовалюталар ва ICO (Initial Coin Offering), 3D-технологиялар, сунъий интеллект, нейро, квант, буюмлар интернет, робототехника ва сенсорика; булутли, мобиль, рақамли электрон платформалар, краудсорсинг ва краудфандинг, бизнес экотизимлар ташкил қилиш технологиялари каби йўналишларни қамраб олади. Уларнинг иқтисодиётнинг турли тармоқларига жорий этилиши келажақда меҳнат унумдорлигини 40 фоизгача ошириш имконини бериши мумкин.

Мамлакатимизда рақамли иқтисодиёт ва электрон тижоратнинг самарали ривожланиши учун энг муҳим шартлардан бири унга мос келувчи институционал муҳитни шакллантириш ҳисобланади. Шунинг учун ҳам 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастурида кадрлар тайёрлаш масаласига алоҳида аҳамият қаратилган. Хусусан, 2020 йилда соҳиятлий олий таълим муассасаларида халқаро миқёсда тан олинган илгор IT-компанияларни жалб қилган ҳолда ахборот технологиялари ва дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқиш соҳасида лабораториялар ташкил этилади. Шунингдек, маҳаллий ва хорижий экспертлар иштирокида ақли маълумотлар ҳақидаги фанлар, улкан маълумотлар, сунъий интеллект каби йўналишларда кадрлар

ларга ажратила бошланди. Университет 1.0 — фақатгина умумтаълим университети сифатида иш олиб боради, университет 2.0 — таълим ишлари билан бир қаторда илмий изланишларни ҳам йўлга қўяди. Университет 3.0 — таълим бериш ва илмий изланишлар билан бир қаторда билимларнинг тижорий ишлатилишини амалга оширади. Университет 4.0 — таълим бериш ва илмий изланишлар ҳамда тижоратлаштириш билан бир қаторда замонавий илмий кадрлар — PhD ва DScларни ҳам фаол тайёрлайди. Университет 5.0 — юқоридаги барча ишлар билан бир қаторда тўлиқ рақамлаштирилган ва мобиль технологиялар воситасида тўлақонли рақамли университет сифатида фаолият кўрсатади. Соҳа мутахассислари фикрича, университет 5.0 турида бир вақтнинг ўзига масофавий тарзда ўн миллионлаб инсон таълим олиш имкониятига эга бўлади.

Рақамлаштирилган ва мобиль технологиялар воситасида масофавий таълим бериш ҳамда электрон тижорат дунёда коронавирус инфекцияси авж олган ҳозирги кунларда энг муҳим ҳаётий эҳтиёжлардан бирига айланди. Масалан, мамлакатимизда ҳозирги кунларда кўпчилик фанлар бўйича масофавий таълим кенг кўламда амалга оширилмоқда. Кундалик турмушда оилаларнинг пластик карталарга тутиши, коммунал хизматлар, телефон, интернет ва бошқа маҳсулот ва хизматларга тўловлар қилиниши, картадан картага пул ўтказиб, уйга ёки ишхонага таом, озиқ-овқат маҳсулотларига буюртма берилиши, солиқ, банк хизматлари, ишлаб-чиқариш ва хизмат кўрсатиш компанияларида ҳужжатларнинг электрон айланиши ҳам қоронғусидан сақланишда асютятти, вақт ва харажатларни қисқартирди.

Президентимиз Мурожаатномаси ва давлат дастурида белгиланган вазибаларнинг ўз вақтида бажарилиши бу борадаги жараёнларни янги босқичга кўтарди. Мамлакатимизда рақамли электрон тижоратнинг энг замонавий турлари жадаллик билан жорий этилиши турмушимизни яхшилаиди, юксалишнинг энг қисқа йўлидан бориб, тезкор инновацион тараққиётни таъминлайди.

Инновация

Талабалар коронавирусуға қарши “АҚЛИ НИҚОБ” ИХТИРО ҚИЛДИ

Ирода ТОШМАТОВА,
“Янги Ўзбекистон” муҳбири

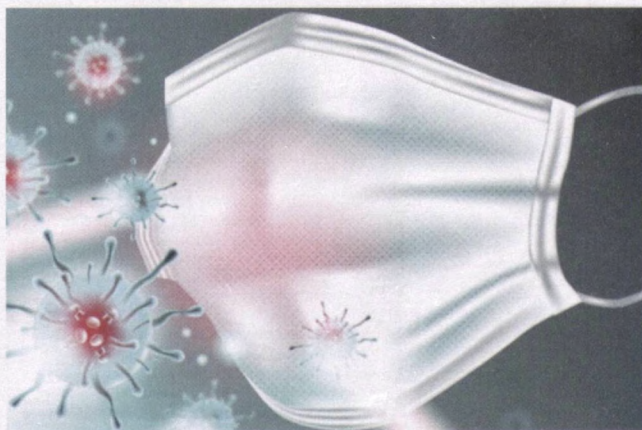
Халқимиз коронавирус инфекциясига қарши курашаётган айни кунларда кимдир хайрия ёрдами, кимдир зарур озиқ-овқат маҳсулотлари ёки тиббий ва ҳимоя воситаларини беғул тарқатиш, бошқалар эса уйда қолиб, ўзи ва яқинлари саломатлигини ҳимоялаш орқали касалликни енгилда ўз ҳиссасини қўшмоқда.

Тошкент шаҳридаги Инҳа университетидаги Компьютер ва дастурий инжиниринг факультети 4-босқич талабалари Достон Мардиев ва Азиза Абдурахмонова ҳам бугунги мураккаб вазиятда халқимизга ёрдам бериш истагида коронавирус инфекциясини аниқлайдиган “ақли ниқоб” яратишга муваффақ бўлди.

Ниқоб сезиш функцияси орқали инсондаги коронавирусининг бошқа ўткир юқумли касалликларга ўхшамайдиган ўзига хос белгилари — юқори тана ҳарорати, қуруқ йўтал ва нафас қисилишини автоматик тарзда аниқлайди ва бу ҳақда ниқоб эгасига сигнал орқали хабар беради. Ниқобга ўрнатилган 3 хил сенсор қайд этилган кўрсаткичларни махсус илова орқали ўзи уланган смартфонга юборади. Илова эса ушбу

маълумотларни COVID-19 аломатлари билан таққослайди ва барча шубҳаларга аниқлик киритади.

— Аввалига карантин даврида вақтимизни унумли ўтказиш мақсадида ушбу ғояни шунчаки амалга ошириб кўрмоқчи бўлдик. Кейинроқ “ақли ниқоб”нинг кўп-лаб инсонларга фойдаси тегиши мумкинлигини ўйлаб, уни яратишга жиддий киришдик, — деди лойиҳа муаллифларидан бири Азиза Абдурахмонова. — Ниқобнинг дастлабки синов жараёнлари уй шароитида олиб бориляпти. Айни пайтда ниқобни мукамаллаштириш устида иш олиб бориляпти. Тиббиёт ходимлари билан маслаҳатлашган ҳолда унинг коронавирус инфекциясини мақсима даражада аниқлайдиган

вариантларини яратишга интиляпмиз. “Ақли ниқоб” синов жараёнларидан мутлақо муваффақиятли ўтган, оммавий ишлаб-чиқаришга тақдим этилади.

Ҳозир ниқобнинг икки хил варианты ишлаб-чиқарилган бўлиб, биринчисида оддий ниқоб ичига филтёр қўйилиб, ҳар 2 соатда алмаштириб турилади. Иккинчиси эса махсус қурилма бўлиб, уни

исталган тиббий ниқобга ўрнатиш мумкин.

Айни пайтда синовдан ўтказилаётган “ақли ниқоб” ҳозирча фақат COVID-19 инфекциясини аниқлашга мосланган бўлиб, лойиҳа муаллифлари уни келгусида бошқа ҳар қандай вирусли касалликларга мослаштириш мумкинлиги ва бу ихтиро фойдали тиббиёт воситасига айланишини таъкидламоқда.

Тил — миллат кўзгуси

Муслихиддин МУХИДДИНОВ, Самарканд давлат университети профессори, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси, филология фанлари доктори

Бугунги мураккаб вазиятга қарамай, маънавиятни, маърифатни ҳар нарсадан устун қўйган Президентимиз жорий йилнинг 10 апрелида "Ўзбек тили байрами кунини белгилаш тўғрисида"ги қонунни имзолади. Мазкур ҳужжат ўзбек тилининг нуфузини янада юксалтириш учун ташланган муҳим қадам бўлди. Тил азалдан миллатнинг руҳи бўлиб келган. Зеро, ҳар бир миллат тили туфайли бу жаҳон саҳнида ўзлигини сақлаб қола олади.

ОНА ТИЛИНИ УЛУҒЛАШ

ҳар бир миллат фарзандининг бурчи

мушоҳадалар юритилган. Алишер Навоийнинг фикрича, "сўз гавҳарининг шарафи" баландлигига сабаб, унинг бутун олам қудрати тарафидан тўхфа этилганидир. У "тўрт садаф гавҳарининг дуржи", яъни тўрт унсур (сув, ҳаво, олов, тупроқ)дан ҳосил бўлган инсон зотининг бош хусусиятини белгилайди, инсон нутқи билан инсон, нутқ уни барчадан афзал этади. Сўз, нутқ — руҳ, қолип ичидаги жон, ҳаёт, ҳаракат демак, тил инсонни мумтоз этган неъматгина эмас, балки унга азоб-изтироблар келтирадиган нарсаси ҳамдир, зеро, тил киши бошига кўп фалокатлар келтиради, "руҳни ҳалок этади". Навоийнинг масалага қанчалик чуқур қараганини ҳис этиш қийин эмас.

Алишер Навоийнинг "Ҳайрат ул-аброр" дostonидаги тилга бағишланган бобларда, асосан, сўзнинг фалсафий-ижтимоий моҳияти, функциялари ва бадий адабиёт сифатидаги жозибаси, сўз санъатининг буюк таъсири, тарбиявий-маънавий аҳамияти кўрсатилган.

Туркий ва форсий тиллар қиёсига бағишланган асари — "Муҳокамат ул-луғатайн"да эса Алишер Навоий ўша пайтда шеърят тили ҳисобланган форсийни туркий билан солиштирар экан, туркий тилининг бадий жозибасини кўрсатиб беришга эришган. Муаллиф мазкур асарда ўз тилида сўзлашмоқ, ўз тилида ижод намуналарини яратмоқ улкан шараф эканини қуюнчақлик билан таъкидлаган: "Андин сўнграким, турк тилининг жомияти мунча далоил била собит бўлди, керак эрдиким, бу халқ орасидин пайдо бўлган таъб ахли салоҳият ва таъбларин ўз тиллари турғоч, ўзга тил била зоҳир қилмас эрди ва ишга буюрмасалар эрди. Ва агар иккаласи тил била айтур қобилиятлари бўлса, ўз тиллари била кўпрак айтсалар эрди, ва яна бир тил била озроқ айтсалар эрди". Ўша даврда анъана ҳисобланган зулпонсайнлик ҳодисаси ҳақида тўхталган улуғ шоир икки тилни билган ижодкорлар ўз тилида кўпроқ асар яратишлари лозимлигини уқтиради. Шу фикрлардан

маълум бўладики, она тилини улуғлаш, унинг жозибасини намоён этиш ҳар бир миллат фарзандининг бурчи эканини Алишер Навоий бундан олти аср илгари айтиб ўтган.

Улуғ шоир умри сўнгига ёзган "Лисон ут-тайр" дostonи хотимасида ҳам туркий тилида ижод қилгани туфайли бу тилнинг қаломларидан қалом топлани, қўллаб туркий қўшиқлар — ғазаллар яратганини ифтихор билан баён этган, она тилига бўлган чексиз муҳаббатини ҳар бир ижод намунасида кўрсатган.

Юқоридаги фикрлардан хулоса қиладиган бўлсак, тилга эътибор, ундан ифтихор туйиш ҳисси, она тилининг раванқи йўлидаги ҳар бир ҳаракатимиз аждодлар руҳини шод қилиш билан бирга, миллат тафаккурининг ҳам юксалишига хизмат қилади. Шу маънода, Президентимизнинг "Ўзбек тили байрами кунини белгилаш тўғрисида"ги қонунни имзолаши миллат тафаккури ва тамаддунида мислсиз эврилишларга йўл очишига шубҳа йўқ.

Акс-садо

Уйда зериктирмайдиган учта соҳа...

Сафар ОСТОНОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати

"Янги Ўзбекистон" газетасининг 3 апрель сонига Ўзбекистон санъат арбоби, умрини адабиётга, миллат маънавияти ва маърифатига бағишлаб келаётган заҳматкаш ижодкор Иброҳим Ғафуровнинг "Таҳдидларни даф этиш ўз қўлимизда" сарлавҳали мақоласини ўқиб, хаёлга кўп фикрлар келди.

Унинг, айниқса, бугунги синовли кунларда уйда ўтиришга қўника олмайётганларни назарда тутиб айтган гаплари кўпчиликини ўйлашга, хулоса чиқариб олишга ундайди, деб ўйлайман.

"Мен уйда зерикаманми, — деб ёзади у. — Билмас эканманми, қилар ишимни? Ахир биламан-ку, ҳар қандай одамни ҳеч қачон зериктирмайдиган учта соҳа бор: булар — ҳунар, санъат, илм-фан".

Бу фикрни инкор этиб бўлмайди. Ҳунарли одам уйда ўтириб ҳам ҳунармандчилигини қилавериши мумкин. Санъаткор ва ижодкор ақли одатда вақтга зор бўлиб юради. Илм-фан билан шуғулланидиган одамга ҳам вақт сув ва ҳаводек зарур.

Мана, ҳозир улар чала қолиб келаётган ижодий ишларини давом эттириши, янги асарлар яратишига вақт бор...

Бироқ ҳамма ҳам санъаткор ёки ижодкор эмас-ку, деган фикр тўғрисида табиий. Бу гап тўғриму-ю, лекин уйда ўтириб, вақтни қандай ўтказиш ҳар кимнинг ўзига боғлиқ. Биринчидан, бугун уйда ўтириш зарурат, ҳаёт талаби эканини англаб олиши керак. Бугун уйда қолишга мажбуримиз, буни тан олишимиз лозим.

Иккинчи масала — касб-коримиз, ёшимиз, қизиқишимиздан келиб чиқиб, кундалик ҳаёт тарзимизни аниқ белгилаб олиш. Кимдир эрталаб туриб, тахминан ярим соат вақтини жисмоний тарбия машқларига ажратади. Сўнгра яхшилаб ювиниб, нонушта қилиб олган, телевизор орқали янгиликларни кузатади, ўзи ёқтирган дастурлар ёки телесериалларни томоша қилади. Шу орада тушлик вақти ҳам яқинлашиб қолади, оила аъзолари билан биргаликда тушлик тайёрлашнинг ҳам гаши бор...

Аммо кун давомида ҳаммага дахлдор яна иккита масала бор. Биринчиси — китоб ўқиш. Қанчалар китобларни ўқишга вақт етишмаслигидан нолиб юрадик. Мана, ҳозир имкон бор, истаганча ўқишимиз мумкин, вақт ўтганини ҳам билмай қоламиз. Аслида китоб зерикиб қолмаслик учун ўқилмайди, билим олиш, дунёни англаш, маънавий озۇқа олиш учун ўқилади. Китоб — ҳаёт ҳақидаги дарслик, китоб — сабоқ, китоб — ўргатувчи, огоҳлантирувчи ва асрагучидир.

Умрида кунт билан китоб ўқимаган одам бунини тушуниши, китоб ўқишининг масасини ҳис этиши қийин, албатта.

Бироз нуқулай бўлса-да айтاي, ўзим ҳам ўқишим керак бўлган китобларни ўқишга вақт тополмай юрганымдан қийналардим. Шу кунларда Чингиз Айтматовнинг икки повести — "Лицом к лицу" ("Юзма-юз"), "Джамия"ни рус тилида ўқиб чиқдим. Ёшлигимизда ўқиганимизда бу асарларнинг фалсафасини енгилроқ тушунаганимизни сездим. Буюк шоирларимиз Ҷулпон ва Абдулла Орипов шеърларини қайта ўқийман, ёд оляман. Уларнинг шеърларидаги

руҳан қайгули, аламли, қуйма гўзал сатрларни ўқиб, чуқур ўйга толасан, роҳатланасан, шундай ноёб истеъдодли шоирларимиз бўлганидан ғурурланасан киши... Хуллас, ўқийман десак, китоблар кўп...

Бугун китоб ўқиш, телевизор кўришдан ташқари, кишига битмас-туганмас завқ-шавқ, шукроналик бағишлайдиган яна бир "юмуш" бор. Бу — оилада бир-биримизга меҳр кўрсатиш. Ахир ораимизда ота-онаси, фарзандлари, набиралари дийдорига тўёлмай, улар билан бир дастурхон атрофида бемалол суҳбатлашиб ўтиришга вақт тополмай юрганлар оз эмас-ку! Ярим кечада ишдан келамиз, болалар ухлаб ётган бўлади. Эрталаб турсак, улар мактабга кетган бўлади. Уларнинг ўқишлари, озуқалари қанақа, сўраб-суриштиришга вақт топа олмаيمиз. Ишимиз кўп-да, муҳим-да...

Ўтган йили эди, адашмасам, Ўзбекистон халқ артисти Эркин Комиллов телекўрсатувлардан бирида журналист саволларига жавоб бераётиб, кўпчилик ижодкорлар юрагига "жиз" этиб тегадиган бир гапни айтган эди: "Оиламга, фарзандларимга керакли пайтда вақт ажрата олмаганимдан афсусдам".

Бу алам, изтироб кўпчилик ижодкорларнинг қисмати, армони... Бугун оиламизга вақт ажратиш имкони борлигидан самарали фойдаланиб қолишимиз керак, деб ўйлайман. Яқин орада, Худо хоҳласа, яна ишга, ўқишга қайтамиз, яқинларимизни кўришга яна вақт топиш қийин бўлиб қолади.

Яна айтиш керакки, бугун уйда қолиш билан биз коронавирусга қарши курашга катта ҳисса қўшган бўламиз. Бу офат кўплаб давлатлар аҳолиси бошига қандай қулфатлар солаётганидан хабардоримиз. Минглаб одамлар нобуд бўлаётганидан ўзимизга тегишли хулоса чиқариб олишимиз зарур. Коронавирус деган бало қандай пайдо бўлгани ҳозирча номаълум, турли тахминлар айтилмоқда. Унга қарши доридармон ҳам топилагани йўқ, бундан дунё тиббиёти шифо йўллари ахтармоқда, тадқиқотлар ўтказмоқда. Лекин бу даҳшатли вирусдан сақланоқнинг ягона имкони — уйда қолиш эканига шифокорлар қафолат бермоқда.

Мамлакатимизда коронавирус тарқалиб кетмаслигининг олдини олиш, бу вирусга чалинганларни даволаш учун борча ишлар қилинмоқда. Халқимиз солиғини ҳимоя этиш, шу мураккаб таъминлаш учун давлатимизнинг қучи-қудрати етарли эканини кўриб-билиб турибмиз. Биздан эса бор-йўлда уйда қолиш сўралмоқда. Бундай пайтда зерикдим, дейиш, карантин қондаларига қарши ҳаракатлар қилиш инсофдан эмас.

Бугун сабр-бардошли бўлайлик, зиммамиздаги масъулиятни ҳис этайлик, ўзимизни, оиламизни, халқимизни ёмонликлардан асрайлик. Бунинг учун уйда бўлайлик.

Кулайлик

ЭЛЕКТРОН РАҚАМЛИ ИМЗО

уйдан туриб олинади

Коронавирус сабабли жорий қилинган карантин деярли барча соҳалар фаолиятини озми-кўпми чеклаб қўймоқда. Замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ёрдамида кўплаб давлат хизматларидан масофадан фойдаланиш имконияти яратилган. Бизнесни рўйхатдан ўтказиш, экспорт-импорт шартномаларини тузиш, ҳисоботларни топшириш, шартнома ва битимлар тузиш, электрон ҳисобварақ-фактуралар ва бошқа кўплаб тизимлар шулар жумласидандир.

Ушбу хизматлардан уйдан туриб фойдаланишда расмийлаштирилмаган ҳужжатларнинг қонунийлигини таъминлаш учун электрон рақамли имзо талаб этилади.

Аммо шу кунларда Давлат хизматлари марказлари томонидан жисмоний ва юридик шахсларга берилган электрон рақамли имзо сертификатининг амал қилиш мuddати тугаган ёки тугайди. Аёнки, янги электрон калит олиш зарур. Лекин чекинишга шомлаётган коронавирус пандемияси барчамизни уйда қолишга ҳамон мажбур қилмоқда. Карантин тугаганини кутиш онлайн бизнес фаолиятига, интерактив хизматлардан фойдаланишга салбий таъсир кўрсатмай қолмайди. Қолаверса, вақт йўқотилади, кўпгина имкониятлар бой берилиши ҳам ҳеч гап эмас.

Хўш, унда бу ҳолатнинг қандай ечими бор? Хавотирга ўрин йўқ, чунки Давлат солиқ қўмитасининг рўйхатга олиш маркази электрон рақамли имзо калитини интернет орқали реал вақт режимида олиш имкониятини ишга туширди. Унга қўра, энди сиз Давлат хизматлари марказига бормасдан, электрон рақамли имзо калити мuddатини уйдан туриб янгилашингиз мумкин.

Янги технологиялар илмий-ахборот марказининг жамоатчилик билан алоқалар хизмати

КАРАНТИН ДАВРИДА ЭЛЕКТРОН РАҚАМЛИ ИМЗО КАЛИТИНИ МАСОФАДАН ТУРИБ ОЛИШ

imzo.uz

Давлат солиқ қўмитасининг рўйхатга олиш маркази электрон рақамли имзо калитини интернет орқали реал вақт режимида олиш имкониятини ишга туширди. Энди сиз электрон рақамли имзо калитини Давлат хизматлари марказига бормасдан онлайн режимида олишингиз мумкин.

1
босқич

Браузерда e-imzo.uz сайтига ўтиб, мавжуд электрон рақамли имзо калити билан шахсий кабинетга кириш.

4
босқич

Электрон рақамли имзо калитини яратиш тугмасини босинг ва сертификат файлини юклаб олинг.

Уйда қолинг, электрон калит олинг!

2
босқич

ДИҚҚАТ! Сўровнома маълумотлари Давлат солиқ қўмитасининг маълумотлар базаси билан мослиги текширилади. Маълумотлар мос келмаган тақдирда электрон рақамли имзо калитини онлайн олиш имкони мавжуд эмас.

3
босқич

Мобиль телефон рақамига келган тасдиқлаш кодини киритинг ва тасдиқлаш. Бу билан сиз электрон рақамли имзо калити имомвий оффертасидаги хизмат кўрсатиш шартларига розилигингизни билдирган бўласиз.

Электрон рақамли имзо калити учун янги паролни теринг ва эслаб қолинг.

ДИҚҚАТ! Паролни сир сақланг ва эслаб қолинг. Паролни ва электрон рақамли имзо калитини қайта тиклаш имкони мавжуд эмас.

Бош муҳаррир: Салим Дониёров

"Янги Ўзбекистон" газетаси учун масъул:
бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари
Бахтиёр Абдусатторов

Девонхона: (0-371) 233-70-98

Котибият: (0-371) 233-56-60

Эълонлар: (0-371) 233-57-15

Тахририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтариқмайди. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Газета тахририят компьютер марказида сақлалади. Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "KOLORPAK" МЧЖ масъул.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр индекси — 236. Бюроети — 1153.

Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А2. Баҳоиси келишилган нархда.

"KOLORPAK" МЧЖ босмахонаси. Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Яшнобод тумани, Элбек кўчаси, 8-уй. ЎЗА якуни — 02:20 Топширилди — 02:55 1 2 3 4 5 6

Навбатчи муҳаррир: Бекқул Эгамқулов
Мусахҳиҳ: Насиба Абдуллаева

Босмахона телефони: (71) 230-27-76

Манзилимиз: 100029, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси